



XIII BIENNALE GRAFIKI

ERROR

XIII BIENNALE GRAFIKI

POZNAŃ 2023

grafikaart.pl



XIII BIENNALE GRAFIKI

ERROR



Uniwersytet Artystyczny
im. Magdaleny Abakanowicz
w Poznaniu

Poznań 2023



Uniwersytet Artystyczny
im. Magdaleny Abakanowicz
w Poznaniu



WYDZIAŁ GRAFIKI
I KOMUNIKACJI WIZUALNEJ | UAP



KATEDRA
GRAFIKI
UAP



FUNDACJA
NOWA
UAP



XIII BIENNALE GRAFIKI

ERЯQЯ

Witold Modrzejewski

XIII edycja Biennale Grafiki / XIII Бієнале Графіки

Z przyjemnością przedstawiamy Państwu katalog XIII Biennale Grafiki – Error. To wyjątkowe wydawnictwo prezentujące prace artystek i artystów młodego pokolenia, którzy działają w obszarze grafiki artystycznej.

Organizatorem Biennale jest Katedra Grafiki Uniwersytetu Artystycznego im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu, we współpracy z Galerią Miejską Arsenał. Wśród zgłoszonych 773 prac od 413 autorek i autorów, Jury zdecydowało o wyborze 90 prac 70 uczestniczek i uczestników, którzy zakwalifikowali się do wystawy.

Biennale Grafiki powołane w 1999 roku przez Stefana Ficnera jest cyklicznym przeglądem/konkursem, który od 2019 roku przyjmuje formułę dopasowaną do zmian we współczesnej sztuce i kulturze. Tegoroczna edycja odbyła się pod hasłem „Error” zaproponowanym przez kuratora konkursu Maciej Kuraka i skupiała się na krytyce istniejącej rzeczywistości, a także na proponowaniu ulepszeń i przekształceń w obrębie kultury i społeczeństwa. Zdemaskowany błąd w otaczającej nas rzeczywistości może stanowić punkt zwrotny, pomagający przekształcić fałszywe idee o doskonałości i nieomyślności na realistyczne i krytyczne. Sztuka może pomóc w ulepszaniu rzeczywistości poprzez demaskowanie społecznych manipulacji, a także poprzez uwidocznienie nierówności.

Tegoroczna edycja jest pierwszą edycją międzynarodową. Stanowi wstęp do planowanego rozszerzenia Biennale Grafiki o kraje Europy Wschodniej i Południowej. Ta inicjatywa otwiera konkurs na jeszcze większą różnorodność i daje szansę konfrontacji szerszego spektrum twórczości związanej z grafiką artystyczną oraz spojrzenie na nią przez pryzmat multikulturowy.

Radę przedstawić Wam katalog XIII Бієнале Графіки - Error. Це унікальне видання, що представляє творчість митців молодого покоління, які активні у галузі графіки.

Організатор Бієнале – Кафедра Графіки Університету Мистецтв імені Магдалени Абаканович у Познані у співпраці з Міською Галереєю Арсенал. Серед поданих 773 робіт від 413 авторів журі вирішило вибрати 90 робіт 70 учасників, які пройшли кваліфікацію на виставку.

Бієнале Графіки, засноване в 1999 році Стефаном Фіцнером, є циклічним оглядом/конкурсом, який з 2019 року приймає формулу, адаптовану до змін у сучасному мистецтві та культурі. Цьогорічне видання проходило під гаслом «Error», запропонованим куратором конкурсу Мацеєм Кураком, і було зосереджено на критиці існуючої реальності, а також на пропозиціях щодо вдосконалення та трансформації в культурі та суспільстві. Викрита помилка в реальності яка навколо нас може стати поворотним моментом, який допомагає перетворити хибні ідеї досконалості та непогрішності на реалістичні та критичні. Мистецтво може допомогти покращити реальність, викриваючи соціальні маніпуляції, а також роблячи видимою нерівність.

Цьогорічний випуск – перший міжнародний. Це початковий етап запланованого розширення Бієнале Графіки на країни Східної та Південної Європи. Ця ініціатива відкриває конкурс для ще більшої різноманітності та дає можливість зіткнутися ширшим спектром творчості пов'язаної з графічним мистецтвом, і подивитися на нього через мультикультурну призму.

Kurator XIII Biennale Grafiki

Error

Błąd tworzy się przez niedopasowanie jednostki do środowiska społecznego¹ lub jego degradację. W następstwie łączy się z procesualnością wymuszającą aktywność, której celem jest przywracanie stanu sprzed sytuacji kryzysowej lub poszukiwanie rozwiązań polepszających warunki życia. W tym kontekście całkowity powrót do wydarzeń z przeszłości jest niemożliwy, gdyż fakty ulegają idealizacji, co uzmysławia, że „w bycie społecznym nie występuje transplantacja”². Wszelkie próby przywrócenia historii nie uwzględniają wieloelementowego charakteru złożonych sytuacji w zmiennym systemie dziejowym. Nawiązywanie do przeszłości bez uwzględniania teraźniejszości i przyszłości prowadzi do fałszywych wyobrażeń kształtujących mity społeczne, które wykorzystywane są jako ideologie do manipulowania społeczeństwem. Mity np. Wielkiego Cesarstwa, Wielkiej Rzeszy czy też kraju dostatku sięgającego od morza do morza lub państwa ze strefą wpływów od Azji aż po Łabę, bazują na błędnych, często fikcyjnych założeniach mających na celu tworzenie lepszej przyszłości inspirowanej zmodyfikowaną przeszłością. Prawda natomiast jest zupełnie inna. W czasach cesarstwa panował niski poziom dobrobytu społeczno-ekonomicznego, a feudalny wyzysk w kraju oraz dyktatura władzy w autorytarnym państwie nie przyniosły powszechnego bogactwa. Mity te służą dzisiaj przede wszystkim skrajnemu partykularyzmowi. Dezideologizacja ma uchronić społeczeństwo przed niebezpiecznymi formami myślenia niszczącego zastany porządek. Wykorzystywana jest jednocześnie do podtrzymywania systemu gospodarczego

1 Tutaj warto zasygnalizować, że nie chodzi o konflikt istniejący między jednostką a społeczeństwem, który błędnie zakłada możliwość kształtowania się indywidualności niezależnie od społeczeństwa.

2 György Lukács, *Wprowadzenie do ontologii bytu społecznego*, t. 2, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1984, s. 1084.

opartego na nierówności społecznej. „Pojedynczy ludzie winni – powinni zresztą jak i społeczne formy ich ingerencji – działać <czysto racjonalnie>; wówczas nie będzie już w ogóle autentycznych konfliktów, ani też swobodnego pola ideologii; różnice czysto <rzeczowe> poddają się czysto <rzeczowej> regulacji za pośrednictwem racjonalnych umów, kompromisów itd. Dezideologizacja oznacza zatem nieograniczoną manipulowalność i manipulowanie całym życiem ludzkim. To nastawienie wobec rzeczywistości przyjmuje zatem do wiadomości zasadniczo tylko egzystencję ludzi partykularnych”³. Ta forma bytu jest ukrytym sposobem ideologizacji wykorzystującej pojęcie wolności w celu podkreślenia wagi wartości związanych z własnością.

Wspomniana wyżej manipulacja jest powszechną formą oddziaływania, która wykorzystuje pozytywne i racjonalne wartości społeczne służące osobistym korzyściom. Strategia maskująca zamiary, zazwyczaj oparta na słynnych naukowych, filozoficznych i artystycznych ideach, uniemożliwia podejmowanie działań zapobiegających manipulacji. Próba ujawnienia jej ukrytych mechanizmów doprowadza do pojawienia się postaw oportunistycznych. „[...] uważa się, że rzeczywistość jest właśnie taka, jak ją przedstawia powszechna manipulacja, a zatem jeśli się jest człowiekiem rozumnym nie można przeciwstawiać się – w formie ostrej negacji – tej powszechności, nie opowiadając się również wewnętrznie za czymś, co jest niesłuszne...”⁴. Celowo użyty błąd służy manipulacji i umożliwia wprowadzenie zmian lub utrzymanie zastanej sytuacji. Zafałszowanie rozumiane jako ukrywanie faktów może być odpowiednio wykorzystywane przez osoby decyzyjne zajmujące miejsce na szczycie drabiny ekonomicznej, które zainteresowane są zachowaniem status quo istniejącego porządku społecznego. Zagadnienia te porusza w swoich opracowaniach amerykański noblista Joseph E. Stiglitz, który podważa m.in. ekonomiczną teorię skapywania korzyści w dół (*trickle-down economics*). Zwraca uwagę na specyfikę inwestycji gospodarczych w zglobalizowanym świecie (strefy bezpodatkowe, wartości dodatkowe bezwzględne, mobilność inwestycji)⁵. Ujawnia także konsekwencje systemu związane z rosnącą nierównością społeczną. Działania wspierające wzrost polaryzacji społecznej mają charakter destrukcyjny, „ponieważ uzyskiwane z niej zyski są zwykle mniejsze niż straty tych, których kosztem te zyski zostały osiągnięte”⁶. Polityka neoliberalna, zwłaszcza w krajach słabiej rozwiniętych gospodarczo, podtrzymująca dysproporcje statusu ekonomicznego społeczeństwa wpływa na zniekształcanie faktów. Sterowanie mniej zamożną częścią społeczeństwa możliwe jest przy użyciu prostych, powszechnych rozwiązań, które bazują często na zafałszowanych informacjach. Tworzące się w ten sposób ideologie zazwyczaj nie rozwiązują problemu, ale uruchamiają prymitywne reakcje społeczne, przynosząc krótkotrwałe korzyści. Powstają one nieświadomie w złożonym

3 Tamże, s. 1120.

4 Tamże, s. 1151.

5 Joseph Stiglitz, *Cena nierówności. W jaki sposób dzisiejsze podziały społeczne zagrażają naszej przyszłości?*, Wydawnictwo Krytyki Politycznej, Warszawa 2015.

6 Tamże, s. 33.

systemie społecznym, co sprzyja powstawaniu skrajnie nacjonalistycznych i imperialistycznych postaw tworzących konflikty społeczne. Skupienie się wyłącznie na partykularnym interesie pomija korzyści społeczne, takie jak: „stałe zatrudnienie i godne zarobki dla <najliczniejszej i najuboższej z klas>, powszechny dobrobyt i pomyślność, nowe formy życia wspólnotowego...”⁷

Wykrycie błędu może stanowić punkt zwrotny w działaniu. Często ogranicza życiową stagnację, a także pozwala na podjęcie praktyk służących polepszaniu sytuacji społeczno-ekonomicznej. Marshall Berman, amerykański filozof, zwraca uwagę, że „w tym świecie stabilizacja oznaczać może tylko entropię, powolną śmierć, podczas gdy nasze poczucie postępu i rozwoju jest jedyną rzeczą, dzięki której naprawdę wiemy, że żyjemy. Powiedzieć, że nasze społeczeństwo się rozpada, to powiedzieć, że żyje i ma się dobrze”⁸. W odniesieniu do sztuki działania określającą istniejącą do tej pory rzeczywistość jako wadliwą i niedoskonałą wprowadzają ulepszenia oraz przekształcają otoczenie człowieka. Pozytywny wpływ twórczości na społeczeństwo jest zatem możliwy po pokonaniu przeszkód wynikających z działania rynku w istniejącym systemie, który potrafi wchłonąć nawet najbardziej radykalne sprzeciwiające się postawy. „Ten system wymaga bowiem permanentnej rewolucji, niepokoju, podniecenia; aby utrzymać prężność i elastyczność, musi podlegać nieustannym naciskom i napięciom na coraz wyższym poziomie. To, wszakże oznacza, że osoby i ruchy deklarujące wrogość wobec kapitalizmu mogą okazać się właśnie tym bodźcem, którego kapitalizm najbardziej potrzebuje”⁹. Wszelkie próby powstrzymywania zmian lub tylko pozorowania reform są ostatecznie fiksacją na teraźniejszości podporządkowanej kulturze konsumpcyjnej. W takiej sytuacji działania artystyczne mogą odgrywać znaczącą rolę, dając możliwość współuczestniczenia jednostki w procesie rozwoju społeczeństwa i „nie chodzi przy tym o [faktyczne] uruchomienie procesy teleologiczne, lecz jedynie o dążenie do wywarcia odpowiedniego teleologicznego wpływu na procesy przyczynowe”¹⁰.

7 Marshall Berman, *„Wszystko, co stałe, rozplywa się w powietrzu”. Rzec o doświadczeniu nowoczesności*, UNIVERSITAS, Kraków 2006, s. 93.

8 Tamże, s. 124.

9 Tamże, s. 153.

10 György Lukács, *Wprowadzenie do ontologii bytu społecznego*, t. 3, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1985, s. 467.

Помилка створюється невідповідністю соціальному середовищі² або його деградацією. Як наслідок, це пов'язано з процесуальністю примусової діяльності, спрямованої на відновлення стану з докризового функціонування особистості або пошук рішень для покращення умов життя. Повне повернення до подій минулого в кінцевому підсумку неможливе, оскільки факти ідеалізуються, що змушує нас усвідомити, що «трансплантації в суспільному бутті немає³». Будь-які спроби відновлення історії не враховують багатоелементного характеру складних ситуацій у мінливій історичній системі. Посилання на минуле без урахування сьогодення та майбутнього призводить до хибних ідей, які служать, наприклад, для формування соціальних міфів, які використовуються як ідеології для маніпулювання суспільством. Міфи, наприклад, про Велику Імперію, Великий Рейх або про країну багатства, що простягається від моря до моря, або про країну зі сферою впливу від Азії до Ельби, засновані на помилкових, часто фіктивних припущеннях, спрямованих на створення краще майбутнього, натхненне змінами минулим. Правда, однак, зовсім інша. За часів імперії спостерігається низький рівень соціально-економічного процвітання, а феодальна експлуатація в країні, а також диктатура влади в авторитарній державі не приносять загального багатства. Ці міфи служать, перш за все, крайньому партикуляризму. Деідеологізація – це захист суспільства від небезпечних форм мислення, які руйнують існуючий порядок. Водночас вона використовується для підтримки економічної системи, заснованої на соціальній нерівності. «Окремі люди винні – повинні як і соціальні форми їхнього втручання – діяти <чисто раціонально>; тоді взагалі не буде справжніх конфліктів, ані вільного поля ідеології; суто <об'єктивні> відмінності піддаються чисто <об'єктивному> регулюванню через раціональні домовленості, компроміси тощо. Отже, деідеологізація означає необмежене маніпулювання та маніпулювання всім людським життям. Тому таке ставлення до дійсності визнає по суті лише існування окремих людей⁴». Ця форма буття є прихованим способом ідеологізації з використанням концепції свободи, щоб підкреслити важливість окремих цінностей, пов'язаних із власністю. Маніпуляція є поширеною формою впливу, яка використовує позитивні та раціональні соціальні цінності для особистої вигоди. Стратегія, яка маскує намір, зазвичай заснована на відомих наукових, філософських і художніх ідеях, унеможлиблює протидію. Спроба розкрити його приховані механізми функціо-

1 Всі цитати у тексті перекладені на українську мову перекладачем.

2 Тут варто зазначити, що між суспільством і особистістю існує не простий конфлікт, який в кінцевому підсумку тягне за собою прийняття незалежності формування особистості від суспільства.

3 György Lukács, *Wprowadzenie do ontologii bytu społecznego*, t. 2, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1984, s. 1084.

4 Там само, с. 1120.

нування призводить до появи опортуністичних установок. «(...) вважається, що реальність є саме такою, якою її представляють універсальні маніпуляції, і тому, якщо ти розумна людина, ти не можеш протиставити – у формі різкого заперечення – цій універсальності, не висловлюючись також внутрішньо за те, що не так...⁵». Навмисна помилка використовується для маніпуляції і дає змогу вносити зміни або підтримувати існуючу ситуацію. Фальсифікація, яка розглядається як приховані факти, може бути належним чином використана особами, які приймають рішення на вершині економічної драбини, які зацікавлені у збереженні статус-кво соціальної організації. Ці питання у своїх працях обговорює американський лауреат Нобелівської премії з економіки Джозеф Ю. Стігліц, який підриває між іншим економічну теорію просочування (trickle-down economics). Привертає увагу до специфіки економічних інвестицій у глобалізованому світі (зони, вільні від оподаткування, абсолютні додаткові цінності, мобільність інвестицій)⁶. Він розкриває наслідки системи зростання соціальної нерівності. Дії, спрямовані на сприяння зростанню соціальної поляризації, є деструктивними, «оскільки виграш від цього зазвичай менший, ніж втрати тих, хто завдає ці вигоди⁷». Неоліберальна політика, особливо в економічно менш розвинених країнах, які зберігають диспропорції в економічному становищі суспільства, призводить до перекручування фактів. Контролювати менш заможну частину суспільства можна за допомогою простих, поширених рішень, які часто базуються на неправдивій інформації. Отримані в результаті ідеології зазвичай не вирішують проблеми, але вони викликають примітивні соціальні реакції з короткостроковими вигодами. Вони виникають без усвідомлення в складній системі (самому суспільстві), що є частою причиною виникнення крайніх націоналістичних та імперіалістичних настроїв, що породжують соціальні конфлікти. Зосередження уваги виключно на партикуляризмі ігнорує соціальні переваги, такі як: «постійна зайнятість і гідна заробітна плата для <найчисленніших і найбідніших класів>, загальний добробут і процвітання, нові форми громадського життя...⁸».

Виявлення помилки може стати поворотним моментом у дії. Це обмежує життєвий застій, а також дозволяє здійснювати заходи, спрямовані на покращення соціально-економічного становища. Маршал Берман, американський філософ, зазначає, що «у цьому світі стабілізація може означати лише ентропію, повільну смерть, тоді як наше відчуття прогресу та розвитку – це єдине, що ми дійсно знаємо, що ми живемо. Сказати, що наше суспільство розпадається,

⁵ Там само, с. 1151.

⁶ Joseph Stiglitz, *Cena nierówności. W jaki sposób dzisiejsze podziały społeczne zagrażają naszej przyszłości?*, Wydawnictwo Krytyki Politycznej, Warszawa 2015.

⁷ Там само, с. 33.

⁸ Marshall Berman, „Wszystko, co stałe, rozplywa się w powietrzu”. *Rzecz o doświadczeniu nowoczesności*, UNIVERSITAS, Kraków 2006, s. 93.

означає сказати, що воно живе і здорове⁹». Звертаючись до мистецтва, творча діяльність визначає досі існуючу реальність як неповноцінну та недосконалу, вносить удосконалення та перетворює оточення людини. Позитивний вплив творчості на суспільний розвиток можливий після подолання перешкод, що виникають у результаті діяльності ринку, який може поглинути навіть найрадикальніші протилежні установки. «Ця система вимагає постійної революції, тривоги та хвилювання; щоб зберегти пружність і еластичність, вона повинна піддаватися постійному тиску і напрузі на все більших рівнях. Це, однак, означає, що окремі особи та рухи, які проголошують ворожість капіталізму, можуть виявитися лише стимулом, якого капіталізм потребує найбільше¹⁰». Будь-які спроби зупинити зміни або просто імітувати реформи є в кінцевому підсумку зацикленістю на сьогоднішній, підпорядкованому споживчій культурі. У такій ситуації значну роль відіграє художня діяльність, яка дає можливість брати участь у процесі розвитку суспільства «йдеться не про (фактично) активізовані телеологічні процеси, а лише про спробу здійснити відповідний телеологічний вплив на причинно-наслідкові процеси¹¹».

9 Там само, с. 124.

10 Там само, с. 153.

11 György Lukács, *Wprowadzenie do ontologii bytu społecznego*, t. 3, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1985, s. 467.

ERЯQЯ

LAUREACI



**XIII
BIENNALE
GRAFIKI**



GRAND PRIX XIII Biennale Grafiki

Aleksandra Kaim



Stany (Nie)Zjednoczone

serigrafia, instalacja, 100×70 cm, 2021

„Cykl Stany (Nie)Zjednoczone opowiada o problemach współczesnej Ameryki z kryzysem demokracji w tle. Porusza wątki społeczno-polityczne skupione głównie wokół wyborów prezydenckich w 2016 oraz 2021 roku.

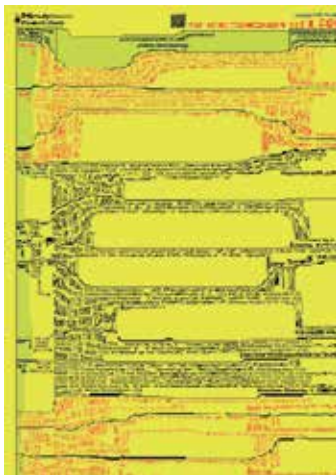
Cykl nawiązuje bezpośrednio do twórczości Roberta Rauschenberga, będąc współczesną wersją najśłynniejszych kolaży artysty. Prace mają charakter przestrzenny. Ich elementem są śmieci nawiązujące do amerykańskiego określenia «white trash».





I NAGRODA Rektora Uniwersytetu Artystycznego im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu

Borys Szadkowski



Fear of missing out

druk cyfrowy, animacja, instalacja,
4 plakaty 59,4x84,1 cm, pionowe wideo
w podobnych proporcjach, 2022

„Symulacja stresu i rozpacz po zderzeniu się z realiami Polskich Kolei Państwowych. Żal wynikający z podjętych na ostatnią chwilę decyzji, wewnętrzne rozterki, konsekwencje opuszczenia swojej przewidywalnej i bezpiecznej bańki. Paraliż komunikacyjny z organami transportu publicznego. «Bóg mi świadkiem, że bardzo nie chcę wsiąść do pociągu byle jakiego»».

Trudności związane z lokalnym sposobem identyfikacji oraz uporządkowaniem informacji według zmieniających się norm i reguł, które są zrozumiałe tylko dla wąskiego grona, mogą uniemożliwić komunikację. Jeśli do tego dodamy sytuację wyjątkową, taką jak nagła migracja dużej liczby ludzi, to nawet małe zmiany czy zakłócenia likwidują czytelność.



II NAGRODA Dziekana WGiKW Uniwersytetu Artystycznego im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu

Aleksandra Gigiel



Mogę się rozdzielić

fotografia, wideo, 2023

„Mogę być szybsza, bardziej wysportowana, lepsza, dynamiczniejsza. Mogę się rozdzielić, być wszędzie na raz”.

Zarządzanie ustanowionymi normami społecznymi obejmuje narzucanie dyrektyw dotyczących sposobów wyglądu i zachowania [biopolityka]. Kulturowe wzorce wskazują na dyscyplinowanie fizyczne i psychiczne ciała. Wygląd preferowany społecznie, będący ważnym elementem tożsamości, wymaga odpowiednich przygotowań związanych z ćwiczeniami, dietą, pielęgnacją ciała, które w rezultacie manifestują kulturowo ukształtowany model.



WYRÓŻNIENIE

Olga Ilicheva



Do rany przyłóż

seria odbitek fotograficznych na kawałkach tkaniny
od 10×15 do 100×70 cm, 2022

„Zdjęcia wydrukowane na prześcieradle przypominają zaschnięte plamy krwi. Wpatrując się w nie, zauważamy twarze kobiet — „pocieszycielek”, które zmuszano do pracy w wojskowych domach publicznych na rzecz japońskiej armii w trakcie II wojny światowej. Projekt jest refleksją na temat roli, do której sprowadza się kobiety w czasie wojny [...]”. Zjawisko urzeczowienia człowieka, którego traktuje się jako środek, produkt czy numer staje się bardziej widoczny w czasie konfliktów zbrojnych. Doprowadza on ostatecznie do regresu i zahamowania procesu uspołecznienia.



WYRÓŻNIENIE

Martyna Wojciechowska



Echo przeszłości. Doświadczenia międzypokoleniowe

wklęsłodruk, instalacja przestrzenna, 80×80 cm; 30×30 cm;
21×29,7 cm; 42×29,7 cm; 21×14,8 cm

Przystosowanie jednostki do funkcjonowania w społeczeństwie rozpoczyna się w rodzinie. Uspołecznianie i tym samym dojrzalszość jednostki łączy się z umiejętnością podejmowania decyzji i wykraczania poza nawyki ograniczające rozwój osobisty.

„Pierwszą mikrospołecznością, której doświadczamy jest wspólnota rodzinna. Tam przeżywamy swoje pierwsze błędy, błędy systemowe. W swojej instalacji graficznej autorka mierzy się z przeszłością, skamieniałością wychowawczą oraz tym, jak bardzo przekształcają one naszą naturę. Realizacja powstała dzięki osobistym doświadczeniom z domu. Jednocześnie jest to historia dotycząca wielu z nas, tych, których naturę deformuje skamieniały system wychowawczy i religijny”.



WYRÓŻNIENIE

Kateryna Kulyk



Scars that will never heal

sitodruk, 100×70 cm, 2023

„Dziesiątki tysięcy zabitych cywilów, rannych, przymusowe przesiedlenia i zniszczone miasta”.

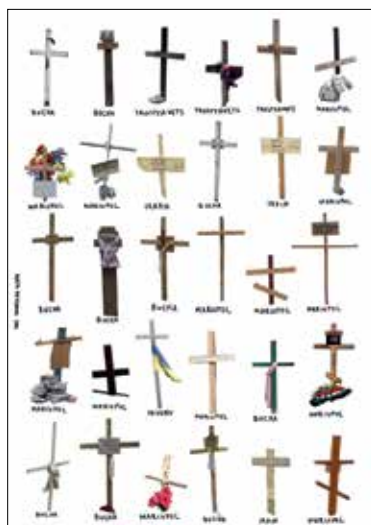
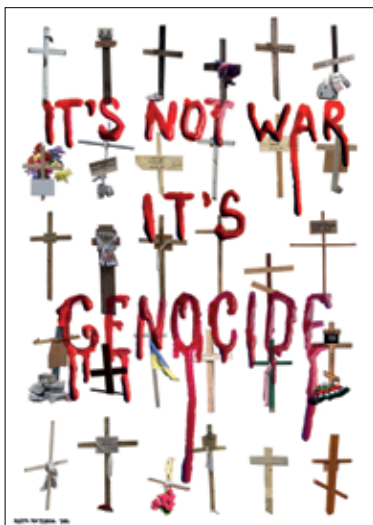
Konflikt w Ukrainie odcisnął głębokie piętno na procesach demograficznych, gospodarczych, społecznych i politycznych, jak również wywołał trwałe zmiany w psychice ludzi bezpośrednio zaangażowanych w wojnę. Osoby dotknięte traumą spowodowaną gwałtownym i przykrym przeżyciem, mogą mieć trudności w powrocie do poprzedniego funkcjonowania. Najczęściej pojawiają się zaburzenie stresowo-pourazowe: lęk, żaloba, depresja, próby samobójcze, symptomy psychotyczne, obniżone poczucie własnej wartości, trudność w dostosowaniu się do społeczeństwa.



It's not a war, it's genocide

offset druk, 100×70 cm, 2022

„Cykl powstał w kwietniu 2022 roku po publikacji zdjęć z Buczy, Irpienia, Mariupola i innych ukraińskich miast. Większość z nich to krzyże z grobów, które ludzie wykopali w czasie okupacji rosyjskiej tuż obok swoich domów”.





WYRÓŻNIENIE

Gabriela Bałdyga

Mikoryza

druk UV i serigrafia; tkanina bawełniana,
2x 152x120 cm, 150x70 cm, 2022

Na porzuconych, zapomnianych obiektach pojawiają się zazwyczaj nowe organiczne formy. Powstała relację porównuje się ze zjawiskiem występującym w przyrodzie – mikoryzą. Połączenie natury i kultury ujawnia, że każde zdarzenie powstaje w wyniku działania różnych „aktorów” tworzących sieć powiązań [ANT]. Biorąc pod uwagę archiwizacyjny charakter prac, istotne jest uwzględnienie procesualności jako czynnika stymulującego do rozważań nad pamięcią.





WYRÓŻNIENIE

Oksana Fedchyshyn

Bez tytułu

sitodruk, 102×72 cm, 2022

Codziennosc nieprzystajaca do tragedii, tragedia nieprzystajaca do codziennosci. Współbrzmienie wykluczających się zdarzeń będące refleksją nad wojną i wydarzeniami rozgrywającymi się w domu autorki w Ukrainie.





WYRÓŻNIENIE

Anastazja Kramer

Brzydkie słowa

sucha igła i druk cyfrowy,
7,5x10 cm, 2021

„Praca Brzydkie słowa to satyryczny komentarz autorki do słów, które rozpowszechniane są w internecie i innych mediach – czyli w miejscach, w których mowa nienawiści uważana jest za wolność słowa. W prześmiewczy sposób, za pomocą «niewinnej» książeczki, chce zwrócić uwagę, jak niebezpieczne stają się słowa, gdy trafią w przestrzeń, gdzie mogą być wielokrotnie udostępniane i docierają do środowisk, wśród których zyskują uznanie”.





WYRÓŻNIENIE

Gabriela Palicka



Nie ma czasów

picturebook – druk cyfrowy, kolaż cyfrowy,
180×130 mm, 58 stron, 2021

Odwoływanie się do przeszłości nie polega na jej przywracaniu czy kopiowaniu, ale na wykorzystywaniu wątków historycznych w celu ujawnienia dzisiejszych zagrożeń cywilizacyjnych. Zmiany klimatyczne, terraformacja planet czy odradzający się imperializm przedstawiony w stylistyce obrazowania drugiej połowy XX wieku w formie kolażu pokazuje genezę kształtowania się tych zagrożeń.

„Retrofuturystyczna, «nostalgiczna» estetyka pracy koresponduje z dzisiejszą modą na retro – jest próbą utrzymania statusu quo, powrotu do wyobrażonej przeszłości w obliczu palącej potrzeby zmian systemowych”.



ERЯQЯ

UCZESTNICY



**XIII
BIENNALE
GRAFIKI**



Emma Bachleda-Curuś



Taniec, ale to szkoła średnia

technika mieszana, 50×70 cm, 2022

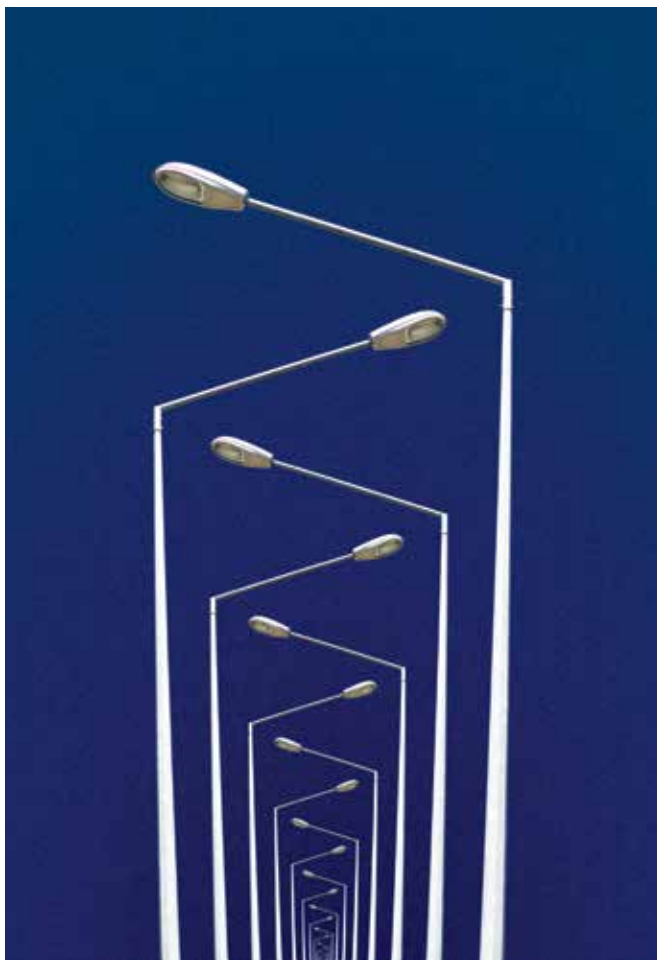
Innowacyjność związana jest z wprowadzaniem zmian. Bez znajomości genezy danego zjawiska kreowanie nowatorskich wartości jest utrudnione. Z rozwojem łączy się procesualność, która stoi w opozycji do zastygłego urzeczowienia.



Lampy

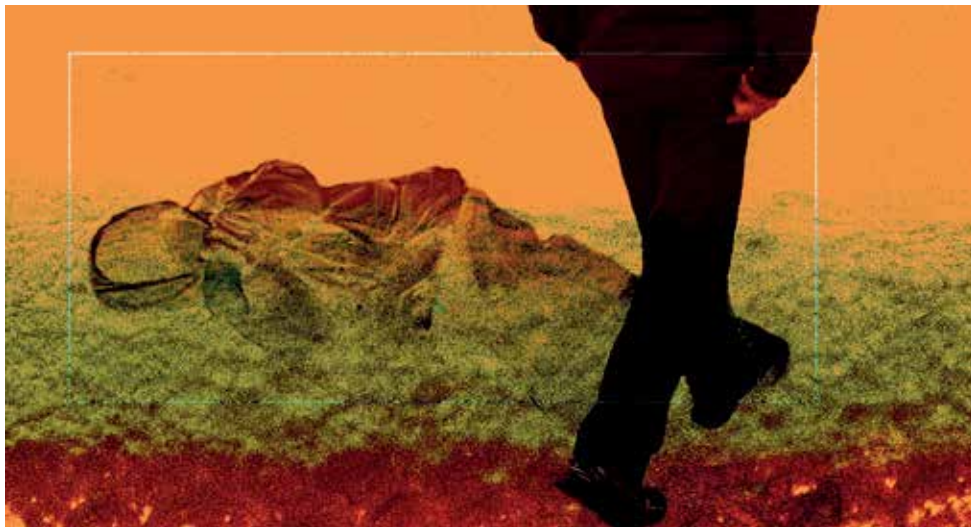
grafika komputerowa, 48x68 cm, 2022

Praca przedstawia motyw lamp ulicznych. Obnaża negatywne skutki stosowania białego/ niebieskiego światła w miejscach publicznych oraz świateł LED w samochodach. Autor zwraca uwagę na to, że wcześniej emitowane przez lampy żółto-pomarańczowe światło było przyjemniejsze i nie wpływało negatywnie na nasze oczy, a obecnie stosowane światło białe/ niebieskie może powodować wiele problemów, szczególnie w nocy, gdy nie mamy kontaktu ze światłem słonecznym. Zastosowanie białych/ niebieskich lamp ulicznych oraz świateł LED w samochodach może prowadzić do zwiększenia liczby wypadków drogowych i negatywnie wpływać na nasze zdrowie i komfort widzenia.





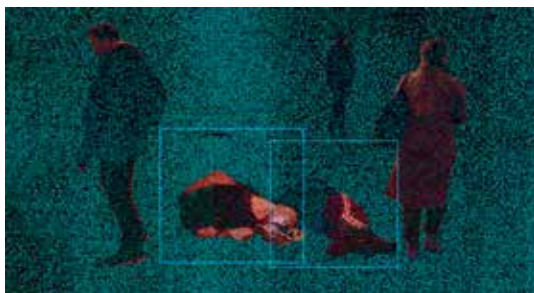
Maria Bąk



Cykl „Granice”

grafika cyfrowa, 120×70 cm, 2020-2022

Polaryzacja społeczna głęboko zarysowuje się w systemie nastawionym na gromadzenie kapitału. Nierówności i rozwarstwienia występują zarówno w skali globalnej, dzieląc świat na regiony bogate i biedne, oraz lokalnej – w zamożnym społeczeństwie, gdzie istnieją wykluczeni. „Przypominają oni ciemne formy owinięte w koce i śpiwory, wokół których tworzy się klatka, która symbolizuje odcięcie od społeczeństwa i problem wyjścia z nałogu.”





Wschód krwawego słońca

sitodruk, 100×70 cm, 2022

„Bogate dziedzictwo kulturowe, ciągłość duchowa i jedność narodu to znaczenie ornamentu *Wschodzące słońce*. Ten ornament jest trzecim elementem czerwono-zielonej flagi Białorusi. Dla Białorusinów ornament jest sposobem na opowiedzenie historii w formie kompozycji złożonej z symboli, które zawierają prośbę lub życzenie. Ale historia ornamentu *Wschodzące słońce* to tylko jeszcze jedna smutna pomyłka, która przypomina, że każdy kolejny wschód słońca naznaczony jest krwią”.



Iliana Bogacka



„Ta°oo bez ta°oo”

wydruk na papierze transferowym, video, AI,
Video full HD, 2023

Podkreślanie statusu jednostki i przynależności społecznej odbywa się poprzez manifestowanie własnej wyjątkowości, rangi (ozdabianie ciała) i przejawianie spełnienia w danej kulturze.





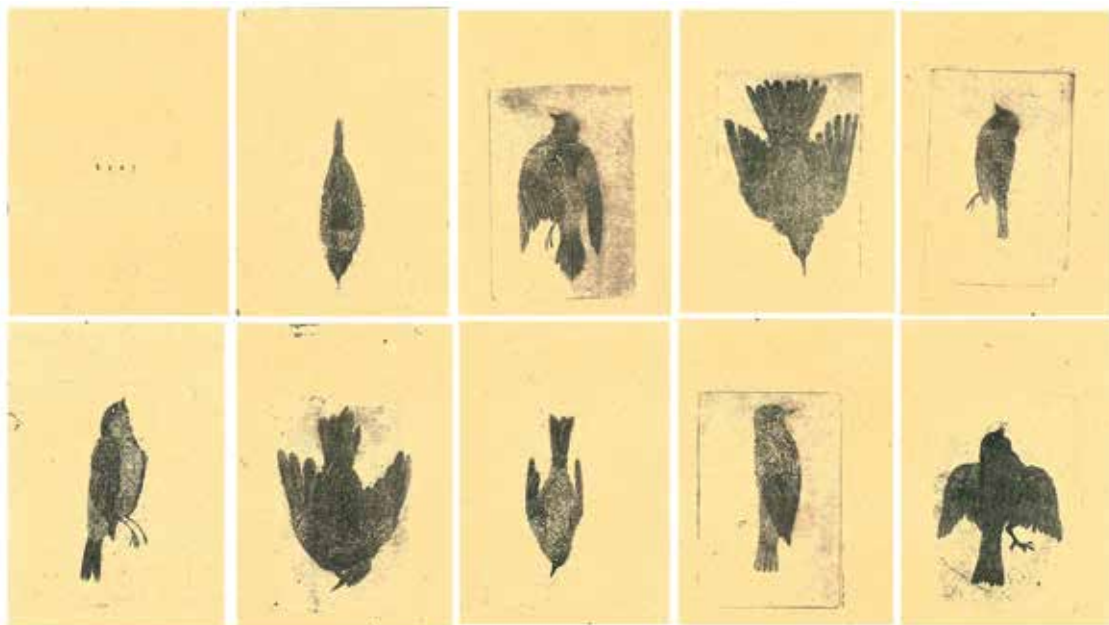
Maria Bogomołowa Eduard Balula



Kraj

wytrawianie, 15×21×2 cm, 2022

„«Kraj» nie ma wyraźnej formy [...] Kraj jest jak ryk, jak próba krzyku we śnie. Gdybyśmy mogli usłyszeć ziemię, brzmiałaby ona jak Kraj. Kraj to ziemia, krajobraz dzikiego pola, lasów, stepów. To dźwięki ptaków, jednego ptaka. Każdy ptak, jego kolor, wielkość, długość dzioba może nam wiele powiedzieć o jego pochodzeniu. Praca składa się z 365 grafik ułożonych w kalendarz zdzierak umożliwiający odrywanie kartek. Każda kartka jest odbiciem dnia poprzedniego. Gdy odrywamy kartkę, widzimy również oderwany Kraj”.





Barbara Borysewicz

Zabawy dozwolone II

akwaforta, akwatinta, 21x39 cm, 2021

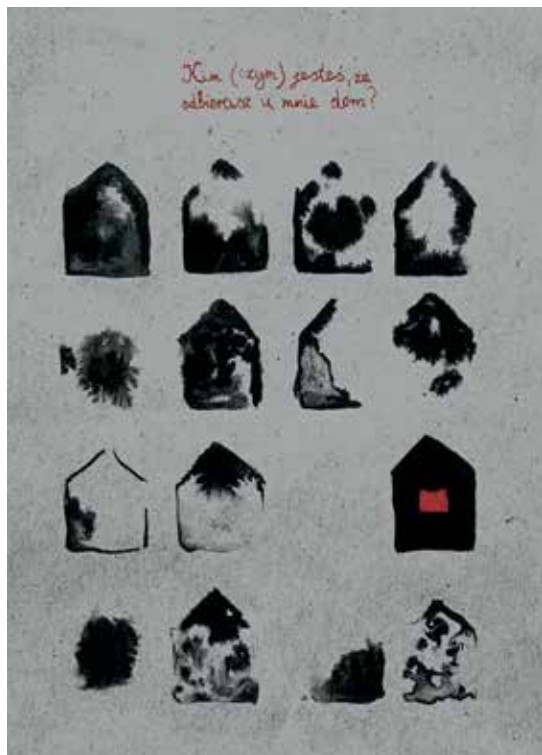
„Podwórka między kamienicami. Większość z nich jest raczej szara, podniszczona i stwarza dość nieprzyjazne warunki do jakichkolwiek zabaw, co zresztą ilustrują znaki «Zakaz gry w piłkę». Wobec zakazów i betonowego krajobrazu wokół jedynej rozrywki dla dzieci mieszkających w tych kamienicach jest nieśmiertelny, metalowy trzepak. Wszystkie te ograniczenia zamieniają zwyczajne dziecięce zabawy z dozwolonych w «dozwolone»”.



Zabawy dozwolone I

akwaforta, akwatinta, 40x30 cm, 2021





Kim (czym) jesteś?

grafika komputerowa, 50×70cm, 2022

„Pomysł na plakaty został zaczerpnięty ze ścian piwnic, które służą za schronienie podczas ostrzału budynków mieszkalnych w licznych ukraińskich miastach. Stały się one nie tylko miejscem do snu, przyjmowania posiłków, wspólnej modlitwy i zabawy, ale także miejscem nauki dla dzieci”.



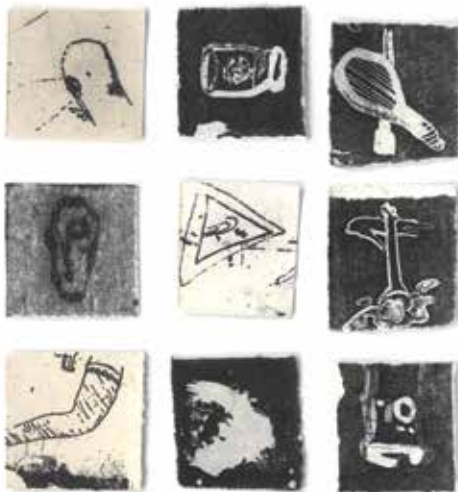
Stream freesolo

wkleśłodruk, 100×100 cm, 2021

„Relaks jak chuj. Więcej niż relaks. Wielki kurwa relaks. Sztuka relaksu. Relaks większy niż życie. Relaks Ci się należy. Relaks nie jest taki drogi. Relaks pod kontrolą lekarską. Relaks DIY. Tak dawno nie miałeś relaksujących wakacji. Zapracowałeś sobie na relaks. Relaksuj się jak gwiazda. Trochę masz sraczkę, to masz tu, proszę, relaks. Zastąp niechciane nudne życie relaksem. Relaks, jakiego nie znałeś w tej wczesnej fazie życia, kiedy wszystko było zdziwieniem, ciekawością, a czas nie płynął. Relaks, którego już nawet nie pamiętasz. Śmieszny ten relaks, jest taki amerykański” – J. Strachota.

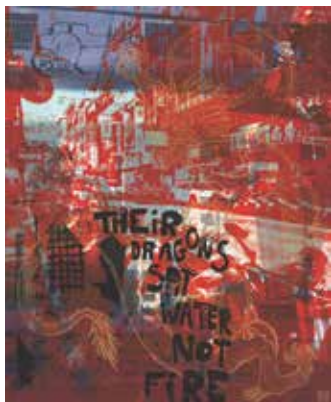
W środowisku wirtualnym poświęcamy dużo uwagi rzeczom zarówno ważnym, jak i błahym. Kierujemy się popularnością informacji zamiast jej wartością. Na przykład zdjęcie zwierzaka w ogrodzie może być odebrane jako równie ważne co globalna katastrofa klimatyczna.

Autor przez sześć miesięcy codziennie notował na matrycach po 30 wiadomości wybieranych dla niego przez algorytm. Wyświetlały się najczęściej klikane artykuły.





Patrycja Chrzanowska



I'm not going to explain my spirit
serigrafia, 150x120 cm, 2022

Istnieje rozbieżność pomiędzy uwarunkowaniami kultury a faktami naukowymi, która jest następstwem przyjęcia błędnych założeń ideologicznych. Sprzeczności wynikają z przyjętych nawyków, które ugruntowały się w społeczeństwie. Zmiany kulturowe mogą się dokonać wówczas, gdy są przeprowadzane dogłębnie z uwzględnieniem różnych zachowań społecznych. Stąd choć smoki w kulturze Chin pluły wodą nadal przedstawiane są jako ziejące ogniem.



Exsistance is hell and death is my salvation
serigrafia, 70x100 cm, 2022

Szopy pracze i opozy to zwierzęta postrzegane w dzisiejszej kulturze internetu jako symbol obżarstwa, braku zahamowań, umiejętności dostosowania się do każdego warunków życia. Praca odnosi się do procesu uspołeczniania życia, w związku z którym czynności biologiczne takie jak odżywianie skorelowane są z przyjętą kulturą.

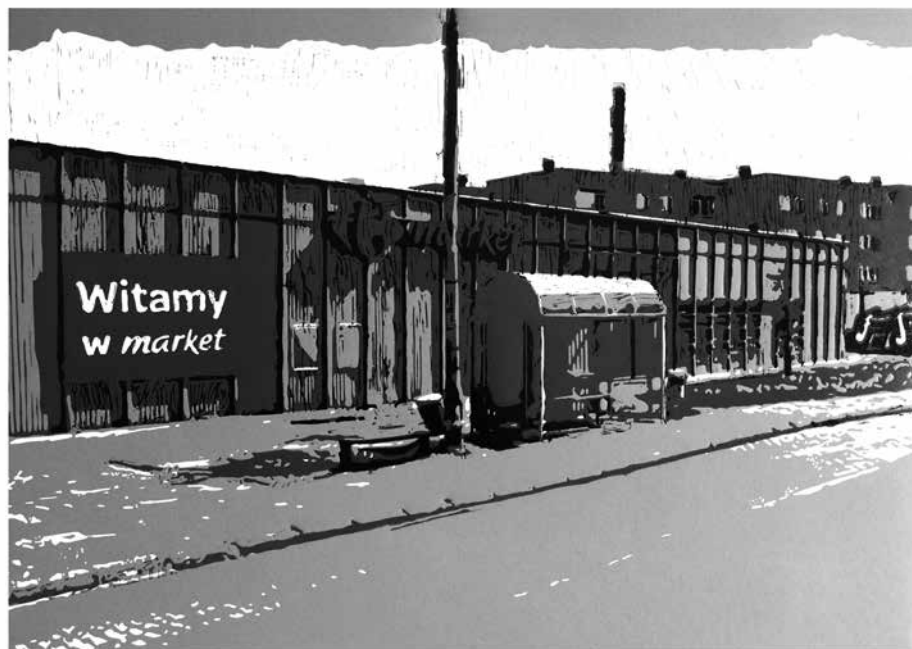


Find a new meaning or die
serigrafia, 215x91 cm, 2023

Praca odnosi się do kodów kulturowych - stereotypów związanych z wizerunkiem i sposobem funkcjonowania jednostki w relacjach społecznych. W tym przypadku niestosowne zachowanie „osiedlowego dresika” ubranego w różowy strój nie przylega do przyjętych społecznie schematów kulturowych.



Marta Chudy



Już-nie jeszcze-nie

linoryt redukcyjny, 50x70 cm
na papierze 70x100 cm, 2022

„Celem cyklu dziesięciu grafik jest konfrontacja zagadnienia anonimowych i tranzytowych przestrzeni nie-miejsz z realnymi przystankami, na których trasie autorka pracy porusza się i doświadcza przestrzeni. Świadomy wybór fragmentu pośrodku i zwyczajowo zapomnianej, choć pospolitej rzeczywistości, a następnie jej artystyczne przekształcenie «zawiesza» przestrzeń w chwili, oddając odczuwane przez autorkę wrażenie «bycia pomiędzy» jednym momentem a drugim lub „bycia pomiędzy” tytułowymi «już-nie» i «jeszcze-nie»”.





Jesteś pewien?

litografia, 50×70 cm, 2021

Instytucjonalizacja pomaga sformalizować funkcje społeczne, co wpływa na regulowanie zasad we wspólnocie. Często jednak ustanowiony odgórnie system moralny nie jest respektowany przez powiązaną z nim władzę, która mimo tego wymaga jego przestrzegania. Prace dotyczą moralności, zakłamania i hipokryzji osób, które używają chrześcijańskiej religii jako narzędzia, ale nie postępują zgodnie z jej wartościami.



Overlord

litografia, 50×70 cm, 2022

Instytucjonalizacja pomaga sformalizować funkcje społeczne, co wpływa na regulowanie zasad we wspólnocie. Często jednak ustanowiony odgórnie system moralny nie jest respektowany przez powiązaną z nim władzę, która mimo tego wymaga jego przestrzegania. Prace dotyczą moralności, zakłamania i hipokryzji osób, które używają chrześcijańskiej religii jako narzędzia, ale nie postępują zgodnie z jej wartościami.



Mateusz Domeradski

Przeciek II

grafika cyfrowa – druk sublimacyjny na materiale typu welur,
147x100 cm, 2022

Segregacja społeczna i izolacja obszaru jest następstwem działania systemowego nastawionego na gromadzenie kapitału. Powoduje napięcia społeczne i przenikanie ludności do stref, które wydają się dla nich bardziej atrakcyjne niż te, w których żyją.





Zuzanna Dyrda



Matka Ziemia / Mother Earth

performance, suchy tłok na skórze, druk uv na szkle akrylowym, 12×14×21 cm, 2022

„Sri Lanka. Korzystając z otaczającej wszechmocy natury, szukam kontaktu z Matką Ziemią. Ziarna piasku, kamienne skały, rośliny... Efemeryczne tatuaże, które zmieniają skórę i zostawiają po sobie chwilowy ślad i towarzyszące mu trwalsze wspomnienie”.



Jestem tylko pionkiem / I'm Just a Pawn

instalacja multimedialna, performance, matryca linorytnicza 320×320 cm; – cykl 6 grafik, druk uv szkłem hartowanym 40×60 cm; – dokumentacja video 1'16" – dokumentacja; video poklatkowe 22", 2021

„Projekt odnosi się bezpośrednio do gry w szachy jako metafory życia. Pionek to figura szachowa o najmniejszym rozmiarze i wartości. Możliwości jego ruchów są znacznie ograniczone. Autorka stworzyła wielkoformatową matrycę linorytniczną w kształcie szachownicy. Powstały obiekt został wykorzystany jako przestrzeń dla performansu, w trakcie którego artystka wykonywała różne ćwiczenia/ruchy/tańce. Wykorzystanie przestrzeni zaowocowało ostatecznie powstaniem efemerycznych odcisków na jej skórze. Projekt eksploruje ideę «pamięci ciała» lub tak zwanej pamięci mięśniowej”.





Sarah Epping

Skamienienie Zalipia

akwaforta/chine colle, 130×80 [całość]
10 indywidualnych elementów, 2023

Różnorodność w przyrodzie (występowanie wielu gatunków i odmian roślin) wiąże się z trudnością w ich rozpoznawaniu, zwłaszcza kiedy są to sztucznie wyhodowane hybrydy. Praca porusza temat cykliczności życia. Kwiaty we wsi polskiej Zalipie zostawiają swój ślad w pamięci, inspirować do tworzenia nowych gatunków. Zostaną odkryte w skamielinach za miliony lat, jako pamięć perfekcji.





Ori Gawrońska

samomiłość

instalacja, 2x3 m, 2021

„Instalacja graficzna ma formę ogromnego łóżka z leżącą w pościeli lalką – autoportretem w akcie samomiłości. Praca odnosi się do tematu seksualności kobiet i osób nieheteronormatywnych, ale traktuje także o przemocy i cierpieniu, które mogą się z nią wiązać. Równocześnie jej celem jest feministyczny manifest oraz reprezentacja i zapewnienie widoczności osób ze spektrum transpłciowości w obszarze sztuki”.





Cudzożywni

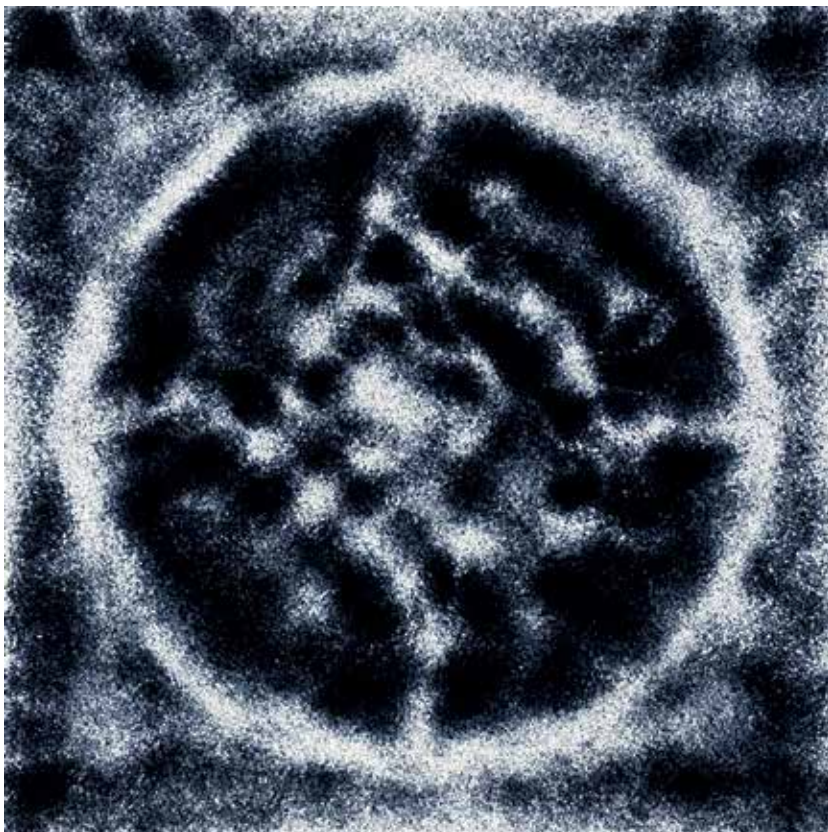
wkłęśłodruk, technika lawowania, odprysk,
akwarela, 20x18cm, 2022

„Cudzożywność – sposób odżywiania,
w którym przeżycie jednych organizmów
jest uzależnione od innych. Zakłada
równość wszystkich pojedynczych
organizmów uczestniczących w cyklu
życia i istotności każdego pojedynczego
elementu. Wspólne funkcjonowanie
i przenikanie się, a także ciągła degradacja,
rozkład i entropia pozwalają utrzymać ciąg
życia. Pozbycie się jednego elementu po-
woduje utrudnienia dla całego systemu”.





Aleksandra Gigiel



Radio Mold

animacja, 2022

Praca nawiązuje do wzorów cymatycznych uzyskanych przez wprawienie w rezonans cząstek materii za pomocą częstotliwości dźwięku. Fale przybierają zarówno statyczne kształty geometryczne, jak i dynamiczne.



Trupia farma/Body farm

akwaforta, akwatynta, fotoprzedruk,
100×132 cm, 2022

„Praca przedstawia zwłoki we wczesnym stadium rozkładu”. Autorka chce zwrócić uwagę na fakt, że utrata bliskiej osoby może wynikać nie tylko ze śmierci, ale też z kłótni i poróżnień, które mogą prowadzić do zerwania międzyludzkich relacji kształtowanych przez kulturę i porządek społeczny powstający pod wpływem podziału sił wytwórczych.



Zwrot do nadawcy / Return to Sender

druk cyfrowy na papierze, 100×70 cm, 2021

Zwyczaje religijne traktowane jako elementy kultury stają się tradycją, niekoniecznie wynikającą z wiary. Instytucjonalizacja związana z kościołem odpowiedzialna jest z jednej strony za utrwalanie i istnienie danej religii z drugiej strony ją instrumentalizuje.

„Podejmuję próbę, mimo że wiem, że nic z tego nie będzie. Bo nie wierzę. Podejmuję próbę – podrzucam, ale od razu uciekam, bo wiem, co się stanie. Wiem, że nie polecą do nieba, bo ma 22,5 kg. Zakładam kask i ochraniacze. Wiem, że nie polecą, tylko spadną na mnie, więc uciekam, jeszcze zanim zaczną lecieć w dół. Gdyby spadło mi na głowę, mogłoby mi zrobić krzywdę”.



Konrad Gubała



Robi się gorąco

litografia, 100×70 cm, 2021

„Uff, jak gorąco, coraz goręcej, aż masz ochotę się rozebrać. Nic nie jest ci tak bliskie jak spływający po skórze pot. Czy to nadchodzące lato, gorączka sobotniej nocy czy katastrofa klimatyczna?”.



Leopard

sitodruk: 55x72 cm, 2023

„...Jestem szaleńczo zakochany w delikatnych kobietach o życzliwych, inteligentnych oczach i strasznie żałuję, że nie było mi pisane urodzić się eleganckim jak lampart...”.
Mykoła Chwyłowy (ukr. Микола Хвильовий)



Так ми добре собі йшли

sitodruk, 70x50 cm, 2022

Indywidualność tworzy się we wspólnocie i rozwija się poprzez różne formy komunikacji. Codzienne relacje społeczne kształtują i zmieniają istniejące reguły zachowań. „Inspiracją do stworzenia pracy są słowa piosenki „Холодно” [Zimno] zespołu Мертвий Півень [Martwy Kogut]”.





Pamela Herot



Ainu

wklęsłodruk, 100×70 cm, 2022

Rozwój społeczny związany jest z odpowiednim podziałem sił wytwórczych, w którym uwzględnia się zapotrzebowania całej wspólnoty. Łączy się również z samospelnieniem. Próba wyznaczania przynależności narodowej uruchamia jednocześnie wyobcowanie i reifikację, co hamuje proces uspołecznienia.

„Praca przedstawia historię rdzennej ludności Japonii – Ajnów. Kultura Ajnów jest jedną z najstarszych trwających do dziś tradycji na świecie. Był to lud żyjący w pełnej symbiozie z naturą. Dziś niewiele z niego pozostało. Od XIII wieku Ajnowie w całej Japonii cierpią z powodu dyskryminacji gospodarczej i społecznej, są uznawani za błęd, za ludzi brudnych i prymitywnych. Przez wieki doświadczali licznych represji, głodu, braku praw do edukacji, wolności kulturalnej, prawa do połowu ryb, a nawet własnych imion. Dopiero w 2008 roku rząd wydał oświadczenie, iż przyznaje się do tych dyskryminacji, a w 2019 roku została przyjęta ustawa, która oficjalnie uznała Ajnów z Hokkaidō za rdenną ludność Japonii”.



Prawo kobiety

linoryt, 100×70 cm, 2023

Posłuszeństwo wobec prawa wpływa na uniformizację życia, a w konsekwencji urzeczowienie i dyktaturę. Podstawowe cechy tożsamościowe (narodowość, religia, rodzina) wykorzystywane są w zarządzaniu wspólnotą. Sprowadza się je do dominujących pojęć politycznych używanych w celu manipulacji.



Helena Jabłowska



Sielanka

sitodruk, 100×70 cm, 2022

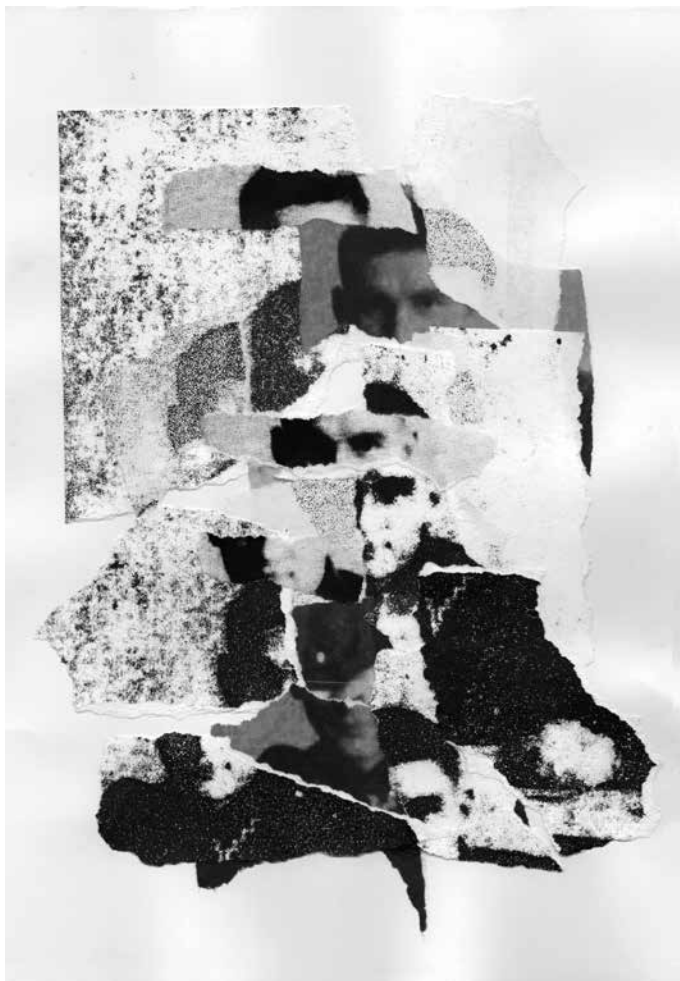
Proces utowarowienia będący następstwem konsumeryzmu, który wynika z systemu opartego na gromadzeniu kapitału, kształtuje się w sposób często mimowolny. Dlatego zarówno dzieci, jak i piana morska są uprzedmiotowione.



[Nie]znajomy

litografia, kolaż, 25x17,4 cm, 2022

„Jak poznać kogoś, kogo nigdy nie miało się okazji spotkać? Krewnego, który wyjechał bądź zmarł, znajomego kolegi znajomego czy znaną postać. Cały ogląd takiej osoby opieramy na słowach innych, budujemy z fragmentów opowieści, anegdot, wspominek. Plotek. Czasem znajdziemy jakąś fotografię, która zawiera materiał wizualny do dowolnej interpretacji. Zbieramy kolejne tropy do budowania wymyślonej relacji. Jak detektyw, nieświadomy stalker. W myślach czujemy, że znamy (nie) znajomego od lat. Wprawdzie jednak cała relacja jest zmyślona, wynika z naszych fantazji. Możemy tam stworzyć człowieka idealnego – dla nas. [Nie]znajomy jednak dalej pozostaje nieznajomym, bo nigdy go nie spotkalismy i nie spotkamy. Cały rdzeń tego, kim był pozostaje tajemnicą ukrytą w opowieściach podtrzymujących jego historię. Kimś takim jest dla autorki jej dziadek. Zmarł zanim się urodziła. Widziała go jedynie na zdjęciach, słyszała o nim opowieści. Przez lata zbierała i sklejała je w obraz dziadka, którego nie znała. Znalazła jego zdjęcie, siedzącego za biurkiem w mundurze. To było zanim poznał babcię, ona sama nie jest pewna, jaką funkcję pełnił w wojsku w tamtym czasie. Wnuczka tym bardziej. Mogła snuć domysły. Poznawać go przez fragmenty wspomnień innych ludzi. Każda odbitka litograficzna zdjęcia dziadka jest inną historią. Różnorodne, jedno słabsze, niewyraźne, inne ciemne, mocne. Jednak złożone razem w kolaż dalej nie dają całego obrazu, nadal czegoś brakuje. Tych paru rzeczy zaginionych w historii, które sprawiają, że (nie) znajomy może stać się znajomy.”





Manifest – Chojewo

druk cyfrowy i kolaż, manifest udokumentowany fotografiami; plakat: 50×70 cm, 2021-2023

Działania artystyczne traktowane jako przestrzeń testowania alternatywnych postaw społecznych dają możliwość zmanifestowania istniejących ograniczeń systemowych (prawo, obyczaje). Sytuacja staje się jednak problematyczna wówczas, gdy są to działania kontrowersyjne w stosunku do przyjętych norm i realizują się poza instytucjami w życiu codziennym.





Natalia Kozłowska



Darzbór?

akwaforta, akwatinta, sucha igła, technika odpryskowa;
wymiary matryc: 40×30 cm, 30×50 cm, 35×35 cm,
70×45 cm; wymiary papieru: Cyraneczka 100×70 cm,
pozostałe 50×70 cm, 2021/2022

Uspołecznianie przyrody często łączy się z podejmowaniem społecznych decyzji. „Seria prac w technikach intaglio przedstawia wizerunki ptaków łownych. Artystka niszczy matryce przy użyciu broni palnej, a cały proces twórczo-destrukcyjny rejestruje w formie videoperformance'u”.





Jan Kukułka

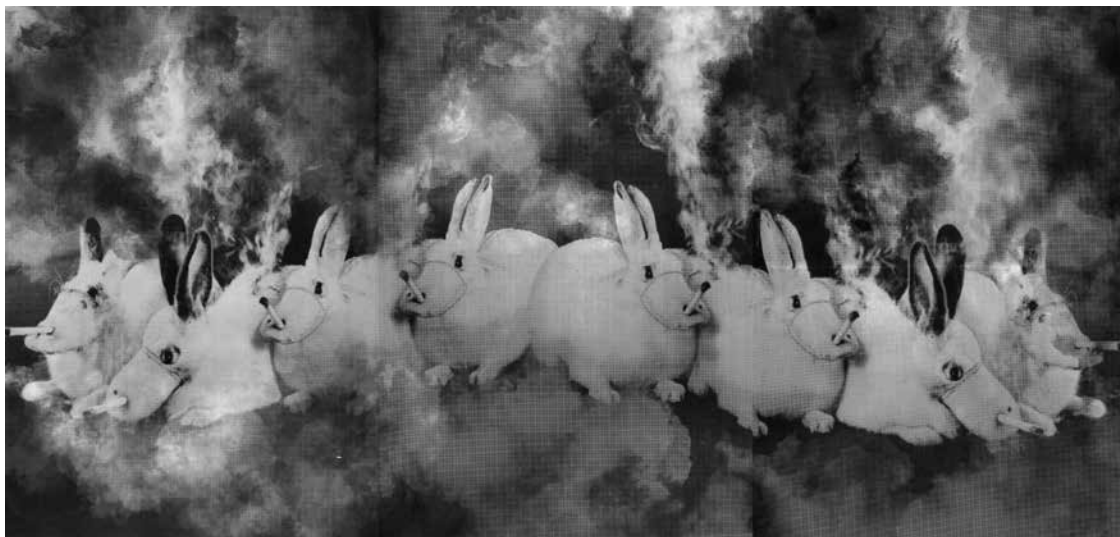


Windowscape #1 [demo]

wideo, grafika cyfrowa, 1920×1080 px, 2023

Praca wideo wykorzystuje eksperymentalny program AI do generowania ewoluującego pejzażu na podstawie statycznego obrazu (w tym przypadku litografii Scape #1).

Poddające się mutacjom i wolno odtwarzane wideo tworzy kolejne przestrzenie niemożliwe. Zawarte w tytule [demo] oznacza pracę będącą w fazie rozwoju, mogącą ulec kolejnym zmianom. Ekspozycja: projekcja z rzutnika lub ekran.



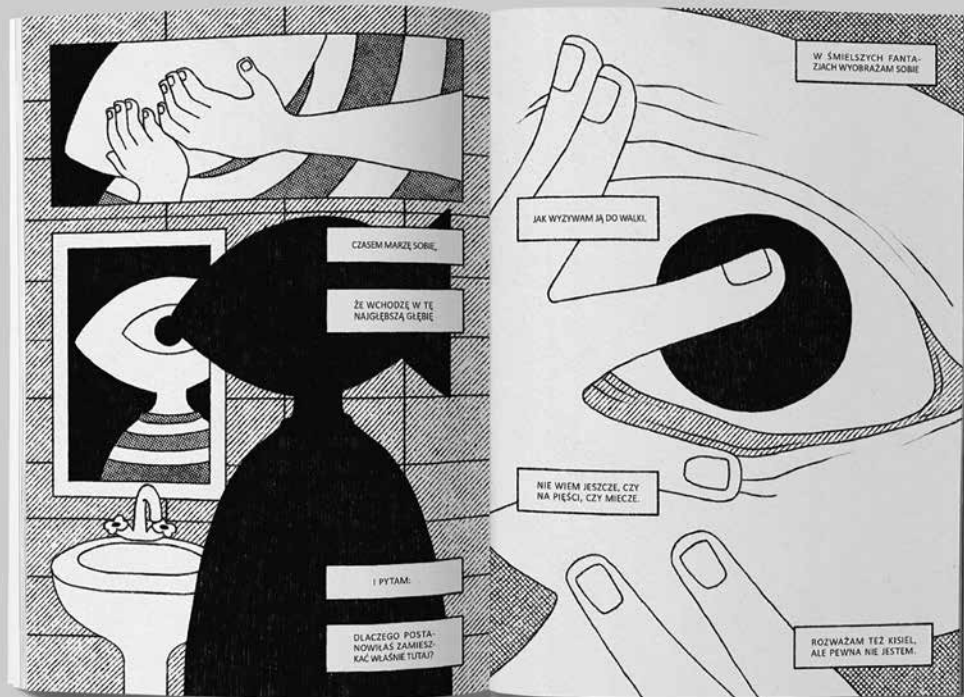
Palacze

sitodruk, 210×100cm, 2021

Skrajności niwelują binarność. Pozwalają
zaistnieć pluralizmowi, demokracji, jak również
półprawdom. Rozbieżność między prawdą
a medialnym przekazem jest często powodem
niedomówień, zafałszowań, fake newsów.
Czy „w dalszym ciągu praktykuje się brutalne
i jednocześnie trywialne testy na zwierzętach?”
– zastanawia się autorka.



Gosia Makocka



Mózg głęboki

komiks, 17,5x25 cm, 2022

„Wiem tylko tyle, że osoba, która życzy komuś najgorzej, nie powinna przebywać w jego głowie”.





Izabela Miechowicz



Scroll

druk cyfrowy, 7×912 cm, 2022

Wykonywanie wielu czynności naraz powoduje spadek uwagi i koncentracji. Zmiany, które zachodzą w procesie percepcji łączą się często z pytaniem o przeznaczenie i sens zjawiska, co w konsekwencji sprzyja innowacyjności. Praca przedstawia związek między malejącą precyznością pojawiających się wyników w wyszukiwarce Google i rozproszaniem uwagi u osoby wyszukującej.



Kinga Molińska



Twoje ciepłe dłonie

serigrafia na tkaninie, suszone zioła,
ok. 140x110 cm, 8x 21x31 cm, 2022

„Bohaterką prac jest babcia autorki, która ma bardzo sprzeczne przekonania. Wierzy w alternatywną medycynę, astrologię, ziołolecznictwo, będąc przy tym katoliczką. Szuka pozaracjonalnych wyjaśnień. [...] Cykl jest odbitym na tkaninie zapisem spotkań wnuczki z babcią. Częścią instalacji są zioła z ogrodu babci, które stosowała wraz z córką na komplikacje po porodzie”.



Kamil Odroń



Bałuty

video-art, 2023

Przenikanie się zapamiętanych i wyobraźniowych reprezentacji tworzy „niepełną jedność” (glitch). Błędną, bo złożoną z fragmentów rzeczywistości, które trudno jest posegregować. Jest to rodzaj symulakry ustanawianej przez dominujące ideologie - powszechną wizję świata.

Film jest krótką formą eksperymentalną, w której zacierane są granice między światem rzeczywistym a wirtualnym. Za pomocą skanów 3D autor uchwycił zakątki łódzkich Bałut oraz osadził je w onirycznej scenerii.



Wybryk nieobyczajny

sitodruk, obiekt 160×45 cm;
film FULL HD 1920×1080 px, 2023

„Praca, jak i wyjście z nią w przestrzeń publiczną, ma na celu skonfrontowanie ludzi/przechodniów z tym, jak postrzegane jest kobiece ciało i zwrócenie uwagi na wciąż występujące podwójne standardy w postrzeganiu ciała zależnie od płci”.

Uspołecznieniu ulega ubiór i ciało dostosowywane do tworzonych norm kulturowych. Sposób prezentacji ciała w kulturze masowej kontrastuje z naturalizmem i biologizmem. Ustanawianie ról płciowych w oparciu o przypisywane cechy kobiece i męskie [gender] odbywa się w procesie socjalizacji. Role te wykorzystywane są często do hierarchizowania, prowadząc do segregacji, szowinizmu i wykluczeń społecznych.



Maria Pakier



WELCOME

serigrafia,
kompozycja 7 odbitek 30×30 cm, 2022

„Odbitki zostały wykonane na częściach starych porzuconych mebli i materiałów budowlanych. Namawiają do refleksji na temat znaczenia przedmiotów, miejsc, naszych wspomnień i relacji” wobec przynależności tożsamościowej usankcjonowanej w kodeksie prawnym.



Alexandra Pavlenko



Kontaminacja

sitodruk, 8 pudełek 70×17 × 60 cm [długość, szerokość, wysokość]; karton 98×94 cm; 2 duże kartony 198×93 cm; wielkoformatowa grafika 284×133 cm. 5 eko toreb, 2022

Praca zwraca uwagę na zagrożenia ekologiczne, które przyczyniają się do degradacji środowiska naturalnego. Inspiracją do zrealizowania instalacji był kolor wody oceanicznej – obraz transmitowany w telewizji, zapamiętany w dzieciństwie.



Coś gorszego przed nami. Część 1

sucha igła, 100x70 cm, 2022

„Praca wyraża bezsilność i «nagość» człowieka wobec siły zewnętrznej. Psy są metaforą wojny i obcych żołnierzy, ale też odwołują się do wspomnień z rzeczywistości – psy są głodne, porzucone, napadają na ludzi [...]”. Rozwój społeczny rozpatrywany przez pryzmat imperializmu ujawnia rywalizację w walce o prym gospodarczy.



Bez tytułu

sitodruk, 100×70 cm, 2023

„Ucięty liść zwija się i roluje, zazwyczaj do swojego środka. Zawstydzony tym, że nie jest już w swoim naturalnym środowisku”.

Proces wychowania wiąże się z dojrzewaniem i funkcjonowaniem w społeczeństwie i wpływa na kształtowanie się osobowości. Opanowywanie natury związane jest z uspołecznianiem i tworzeniem się indywidualności.



Kurtyna

sitodruk, 2,5×2,5×3 m, 2022

Na proces kształtowania się osobowości oddziałują przede wszystkim kultura i społeczeństwo. Okoliczności zewnętrzne i samorozwój mają wpływ na interpretację rzeczywistości i przekonania. Różnorodność cech indywidualnych może tłumaczyć, że mamy do czynienia nie z jedną, ale wieloma osobami.

„[To się zaczęło 28 września 1992 roku] BOHATER (przed kurtyną). Od jutra się zmienię Tak! od jutra a więc jest to postanowienie którego się przygotowa przygotowywa... no! nie! tak nie można dalej żyć a także bliżej więc jest to postanowienie do którego wprowadzić przygotowy a raczej się przygotuję nie przygotuję tylko przygotuję od wielu lat a nawet przygotowywuję się i wreszcie dziś nieodwołalnie postanowiłem że od jutra się zmienię tak sobie postanowiłem dziś w nocy po przebudzeniu przed zaśnięciem czytałem w książce tytułu nie pamiętam a może to była książka Tadeusz Różewicz Kartoteka *rozrzucona* (początek prologu).”





Karol Polak



Cykl: Layout (4 części)

litografia, farba akrylowa,
75x53 cm, 2022

Grafiki inspirowane są komiksem. Wynikają z potrzeby tworzenia narracji i wyrażania trudnych do nazwania emocji. „Osobiście nazwałbym je komiksem, jednak nietypowym, ponieważ elementy ułożone jeden obok drugiego wydają się nie tworzyć spójnej narracji” – pisze autor.





Paulina Radomska



Łzawię

druk wypukły, 8 poduszek 40×40 cm, 2021

Autorka przedstawia własne emocje, modyfikując naturalny ślad łez (inspirowany projektem Rose-Lynn Fisher pt. *The Topography of Tears*) odbity na poduszkach. „Niniejszy moduł wykonany jest w oparciu o fotografię łzy żalu. W nawiązaniu do makijażu użyto henny do brwi wymieszanej z tuszem zamiast farby.”

Twórczy przekaz kształtowany jest indywidualnie. Dotyczy danej kultury, obyczajów, łącząc ten świat materialny z wyobrażeniowym. Kształtowany jest on zazwyczaj według reguł narzuconych przez środki masowego przekazu.



bez tytułu

serigrafia, 100×70 cm, 2021

Nie ma wojny sprawiedliwej. W wymiarze totalnym niszczy armie zbrojne, a także cywilów. Uniformizm ujawniający się podczas konfliktów militarnych powoduje, że każdy obywatel danego państwa identyfikowany jest z decyzjami jego rządu.

„Praca porusza kwestie humanitarne w kontekście wojny. Przedstawia obywateli, mieszkańców, sąsiadów i rodziny, ludzi w każdym wieku, o różnym statusie społecznym, którzy w przeciągu chwili stracili wszystko”.



bez tytułu

serigrafia, 100×70 cm, 2021

„Tematem pracy są następstwa wybuchu konfliktu zbrojnego. Niszcząca przyroda, niepokojące dźwięki, manewry, strach, bezradność, ból”.

Brak personalizacji stron działań militarnych powoduje, że zarówno agresor, jak i ofiara stają się anonimowi. Proces reifikacji determinuje ich zachowania, redukując je do szablonowych reakcji, aby osiągnąć jeden wyznaczony cel.



Rozrost: Ciało_1, Rozrost: Ciało_2

linoryt, 45×195 cm; 40×190 cm, 2022

Procesualność życia stymuluje rozwój i samorealizację jednostki i społeczeństwa.

„Zainspirowany swoimi doświadczeniami w zakładzie pogrzebowym, gdzie poznał procesy zapobiegające «dalszemu życiu» korpusu, autor wyraża swoje przemyślenia na temat tego, co powinno się stać z ciałem po śmierci. Podkreśla, że posiadamy wiedzę i technologie, które pozwalają na zwrócenie naturze tego, co jej się należy. Niestety obecne uprzedzenia religijne i kulturowe często utrudniają takie praktyki”.



Joanna Saloni



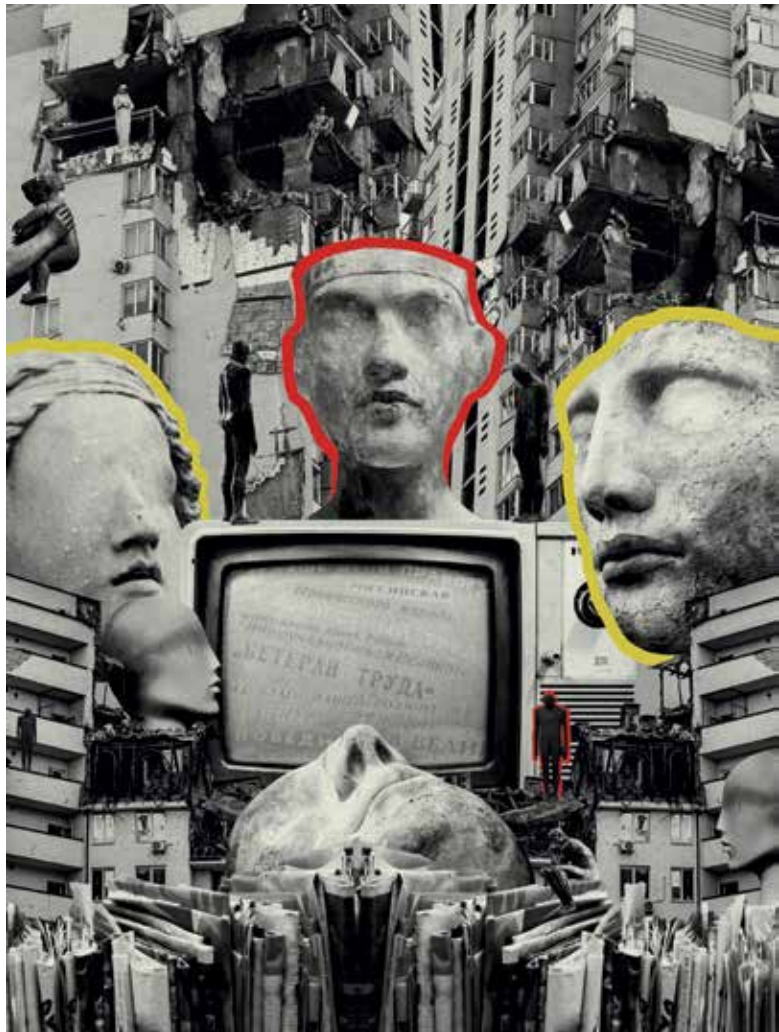
Bez tytułu

linoryt, szablon (farba akrylowa w sprayu),
75×75 cm, 2022

Sztuka umożliwia tworzenie abstrakcyjnych wypowiedzi na podstawie doznań zmysłowych. Praca jest „opowieścią o tożsamości postrzeganej przez pryzmat kobiecości”.



Agata Samulska



Oślepieni przez światło

kolaż cyfrowy, 60x80 cm, 2022

Obrazy czarno-białe uwypatniają walory materii i kształtu inaczej niż barwne przedstawienia. Wyobrażanie koloru prowadzi często do nadinterpretacji przekazu.



Michał Sikora



Pejzaże latencyjne

Grafika komputerowa, druk cyfrowy, 50x50 cm, 2023

Przyczynowość w sztuce związana jest z użytymi materiałami i środkami artystycznej wypowiedzi. Wpływa na jej celowość i stanowi podstawę w tworzeniu kulturotwórczej myśli.

„Stworzone przeze mnie matryce o rozmiarze 9x9 px zostały wielokrotnie powiększone przez algorytm Real-ESRGAN. Na mikromatrycy starałem się przedstawić rzeczywistość, zaś algorytm szukał w niej rzeczywistych form na podstawie zdjęć”.





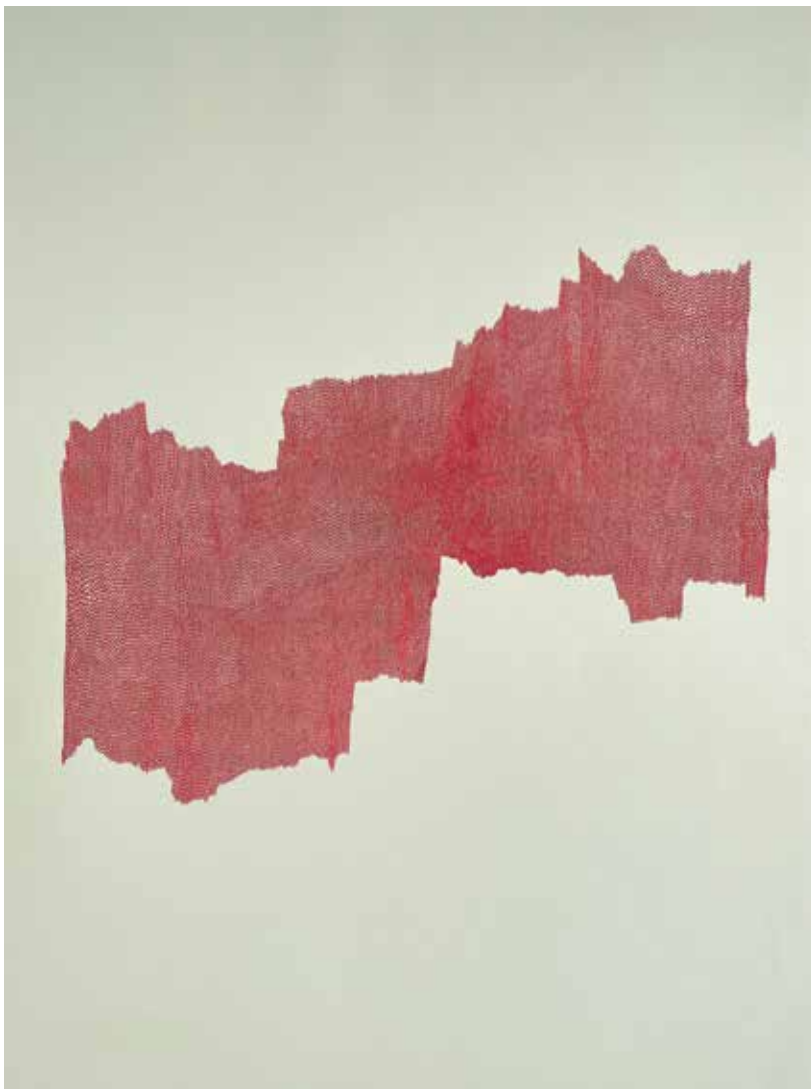
Wiktoria Skocz

Tkanka

tusz na papierze,
57×75 cm, 2022

„Inspiracją do stworzenia pracy była plastikowa siatka na owoce. Rysunek powstał poprzez powielanie i skalowanie jednego elementu. Dzięki multiplikacji i zagęszczeniu powstała organiczna materia, która odbiega od sztucznego wytworu ludzkich rąk”.

Zawieszenie tradycyjnych rozgraniczeń pomiędzy naturą a kulturą, wpływa na ogniskowanie się na rozwoju społecznym w pominięciu mitu o doskonałej przeszłości. W ten sposób kończy się zachwyt nad fragmentarycznie traktowaną naturą przy jednoczesnym dbaniu o całościowe środowisko człowieka (natura, społeczeństwo).





Jan Stachowiak

L'appel du vide

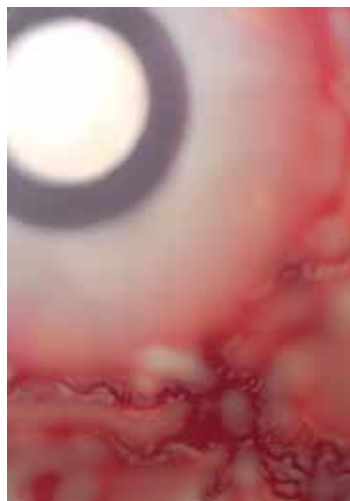
kolografia, 86×144 cm, 2022

„*L'appel du vide* czyli zew pustki to wyrażenie opisujące chęć skoczenia w dół podczas stania nad przepaścią. Jest to powszechne uczucie, ale co, jeśli przepaści nie ma? Co, jeśli sami na siłę staramy się znaleźć okazję, by dać się ponieść i spaść na samo dno?”.





Maja Stawicka-Pipowska



Zmysły (Wzrok, Słuch, Smak)

grafika cyfrowa 3D, druk pigmentowy,
3 elementy 100x70 cm, 2022

Wnętrze ludzkiego ciała i jego defekty wzbudzają często wstręt, jak również powodują estetyczne i społeczne odrzucenie, co łączy się z kulturowo ustanowionym dystansem wobec cielesności.



Zuzanna Stempska



**wymazać, zamazać, wyrzucić,
rozmażyć, wytrzeć, usunąć,
nie zapomnieć**

druk offsetowy, 100×70 cm, 2023

„Lubię cofać się w ciemność.
Grać z nią w grę. Tak jakbym
po raz pierwszy ją poznała.
Teraz jest wszędzie”.



Alicja Suchostawska

Lisia ulotność

linoryt na tkaninie woalowej,
ok. 140x250 cm, 2022

Troska o środowisko naturalne, zwłaszcza w kulturze posthumanistycznej, często łączy się z nobilitacją dużych przedstawicieli flory i fauny oraz lekceważeniem małych organizmów. Łatwiej jest nam empatyzować z nieagresywnymi gatunkami zwierząt, co powoduje zachwianie łańcucha pokarmowego i ostatecznie degradację środowiska.

Instalacja składa się z dwóch warstw przeźwiewnej, półprzezroczystej tkaniny, na której przedrukowano linoryt wykorzystujący symbol vanitas - przedstawiający szczątki młodego lisa (uważanego za szkodnika), który zginął uwięziony w stalowych wnykach.





Autoportrety

linoryt tracony, 4 wydruki 46x35 cm, 2022

Praca stanowi próbę poszukiwań alternatywnych sposobów radzenia sobie z wadliwą rzeczywistością. Poprzez abstrahowanie i syntezywanie problemów w ramach wirtualnych przestrzeni, możemy działać z większą precyzją i mniejszymi obciążeniami. Umożliwia to mierzenie się z problemami systemowymi, które przerastają nasze siły, dostarczając nowych narzędzi do organizowania życia społecznego.



Aleksandra Szłęk



Ekwiwalent

Grafika cyfrowa, 110x110 cm, 2022

Praca najemna zazwyczaj sprowadza się do wykonywania mechanicznych i powtarzalnych czynności. Twórcze podejście do pracy stanowi zagrożenie dla systemu (taylorizm), ponieważ kreatywność prowadzi do samorozwoju i poczucia spełnienia z wykonywanych zadań. W kapitalizmie kognitywnym praca jest traktowana nie jako środek lecz cel.

„Po zakończeniu studiów pracowałam, wykonując [okropne] ilustracje do gry mobilnej. Była to praca wygodna, zdalna, zapewniająca zarobek, ale pozbawiona jakiejkolwiek kreatywności i głębszej wartości. W ciągu kilku lat wyprodukowałam imponującą ilość twórców - rysunków wstępnych. Zebrałam ilustracje wykonane przez siebie w ciągu miesiąca do stworzenia grafiki, pomnika dla swojej wypłaty. Nadałam nowy sens swojej wielogodzinnej bezsensownej pracy, snując rozważania na temat sytuacji ekonomicznej artystów, rutyny i powtarzalności”.



28.498

Grafika cyfrowa, 250x200 cm, 2022

„Praca stanowi ciąg kilkuset piktogramów, pokazujących procentowo, co robiłam przez cały okres od ukończenia studiów [jeden piktogram symbolizuje jeden dzień]. W nieco melancholijny sposób opisuję mijający czas i ogrom [pozornie] jałowych czynności”.





Jakub Sznek



Leżak

serigrafia na płótnie, podszyta owatą,
7 warstw o wymiarach 70x210 cm, 2022

Wydarzenia związane z agresją Rosji na Ukrainę obnażyły działania polityki imperialnej zagrażającej demokracji. „Pomysł na pracę zrodził się w pierwszych miesiącach inwazji Rosji na Ukrainę w wyniku spowodowanych tą agresją ruchów migracyjnych do Polski. Poszukujący schronienia ludzie byli lokowani na dworcu kolejowym w Przemyśle na wzorzystych leżakach. Wzór ten stał się inspiracją do odtworzenia leżaka jako miejsca bezpiecznego i dostępnego dla wszystkich poszukujących pomocy”.



Nauka Krojenia

druk cyfrowy, 29,7×42 cm, 2021

Praca najemna jest przede wszystkim źródłem utrzymania się. Traktowana jako środek, a nie cel staje się czynnością nie angażującą emocjonalnie, ani tożsamościowo. W dzisiejszych czasach w życiu zawodowym wymaga się często umiejętności kreatywnego myślenia połączonego z pasją, nawet jeśli jest to praca najemna związana z systemami industrialnymi organizowanymi według norm fordyzmu czy taylorizmu.



Wigilia

druk cyfrowy, 29,7×42 cm, 2022

Podział sił wytwórczych może prowadzić do izolacji jednostki, co powoduje szereg negatywnych skutków dla jej zdrowia psychicznego i emocjonalnego oraz dla społeczeństwa. Wiele osób zatrudnionych (najczęściej w produkcji) stoi przed wyborem kontynuowania pracy bez przerwy, włącznie z dniami wolnymi i świętami, lub bycia niezatrudnionym. W konsekwencji niski status finansowy uniemożliwia życie wspólnotowe.



Niosący sól

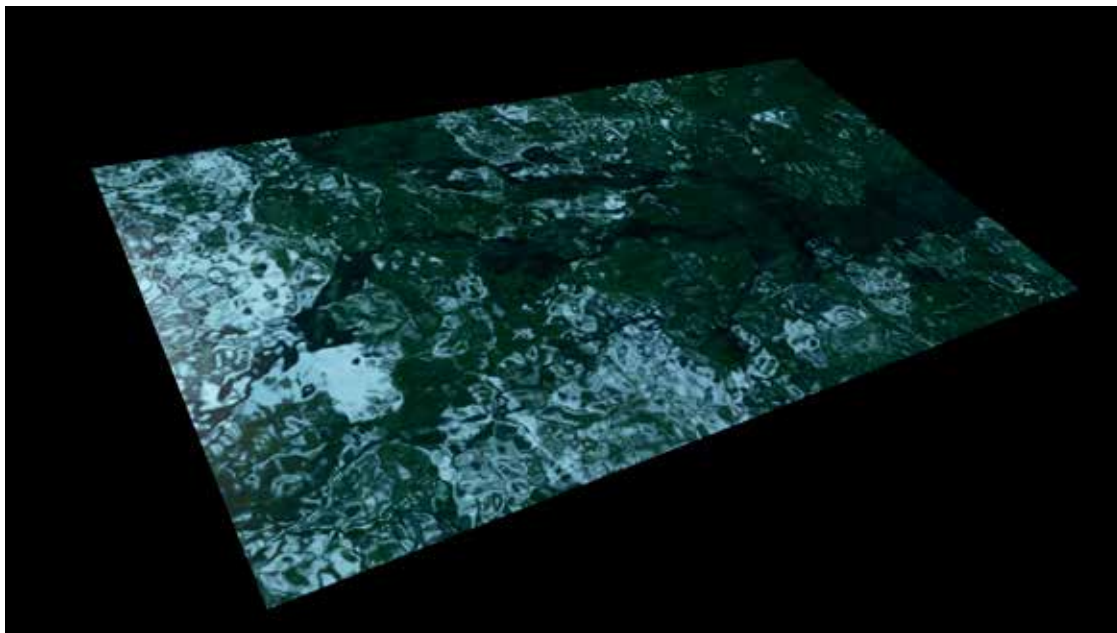
druk cyfrowy, 29,7×42 cm, 2022

Globalizm gospodarczy polega na regionalizacji ekonomicznej - podziale na peryferyjne strefy produkcyjne podporządkowane centrum finansowemu. Wytwarzanie towarów ze względu na większą opłacalność odbywa się w biedniejszych częściach świata, gdzie koszt zatrudnienia ludzi jest niższy niż inwestycja w sprzęt produkcyjny.





Malwina Szymocha
Agnieszka Urbanek



Potrzeba kontaktu

animacja, 1920×1080 px, 2022

„Jesteśmy wszyscy – my, rośliny, zwierzęta, przedmioty – zanurzeni w jednej przestrzeni.”

– Olga Tokarczuk (fragment mowy noblowskiej).

Kontakt z naturą jest postrzegany jako warunek przeżycia człowieka. Jej wykorzystanie kontrolowane jest przez władzę i interesy prywatne, co w konsekwencji prowadzi do degradacji środowiska naturalnego. Ludzie często oddzielają się od natury i korzystają z substytutów, takich jak parki czy fontanny, które nie zapewniają pełnego kontaktu. Protezy te mogą być postrzegane jako narzędzia kontrolowania i wyzyskiwania natury oraz człowieka.

„Praca pt. *Potrzeba kontaktu* pokazuje stan, w którym człowiek przejął całkowitą kontrolę. Wytworzył substytut, czegoś, co wypełnia pierwotną potrzebę obcowania z naszymi podwalinami.”



Wera Śliwowska



Supreme

druk wypukły na tkaninie, obiekt,
75×68 cm; 42×37 cm, 2022

„Praca kontynuuje badania nad podwójnym użyciem matrycy graficznej. W pierwszym etapie służy ona do odbijania w technice druku wypukłego na tkaninie. Następnie staje się obiektem przestrzennym, maską, dopełniającą uszyty z tej tkaniny stylizowany uniform”.



Raz-dwa

druk wypukły na tkaninie, obiekt,
75×68 cm, 2022

Syntetyzowanie formy i związany z tym proces abstrahowania to kluczowe elementy przekazu wizualnego. Proces geometryzacji sprawia, że uproszczone figury stają się znakami. Upraszczanie w tym wypadku poszerza treści o nowe znaczenia.

„Raz-dwa jest projektem o podwójnym użyciu matrycy graficznej. W pierwszym etapie służy ona do odbijania w technice druku wypukłego na tkaninie. Następnie staje się obiektem przestrzennym, zdobiącym uszyty z tej tkaniny stylizowany uniform”.





Collecting destroyed places 002; 005

haft maszynowy, nadpalanie, 10×10 cm, 2022

Połączenie doznań emocjonalnych z faktami historycznymi pozwala zachować pamięć o zdarzeniu. Archiwizacyjna rola sztuki w kontekście aktualnej sytuacji w Ukrainie pozwala włączyć się w dyskusję na temat stanu współczesnej kultury.



Prośby wysłuchane

animacja, 1920×1080 px, 2022

Sytuacja pandemiczna, jak również wojna na Ukrainie wpłynęły na pojawienie się przeciwnych poglądów i deklaracji.

„U jednych wzbudziły strach, współczucie, potrzebę udzielenia wsparcia i pomocy, z kolei u innych, być może z powodu lęku przed osobistym zetknięciem z okrucieństwem, wykształciły myślenie o nieprzypadkowości wydarzeń. O celowości ich czasu i miejsca”.





Acedia

linoryt, jeden pas: 50×300 cm; całość 500×300 cm, 2022

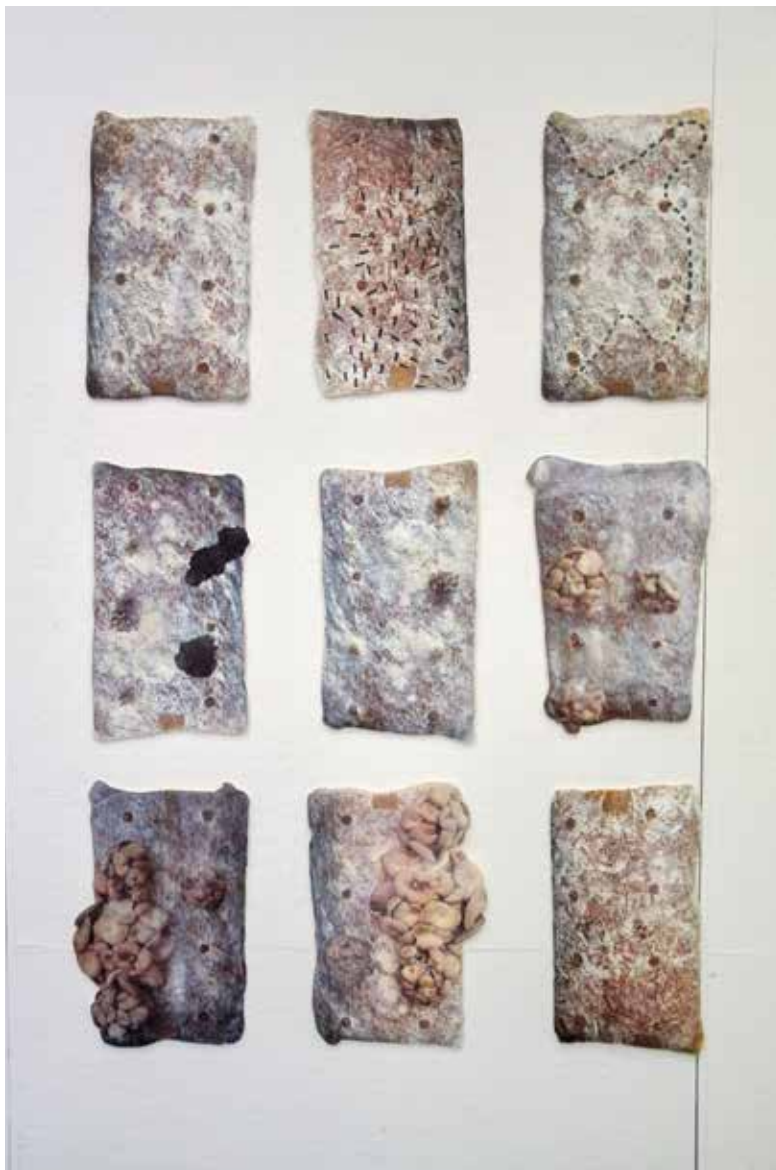
Acedia to po grecku „brak troski o własny byt i istnienie, obojętność”
[11 Ewagriusz z Pontu, Pisma ascetyczne, t. 1, Przedmowa napisana
przez ks. Leszka Misiarczyka, Kraków 2007].



Mapy

druk UV na sklejkę, pojedyncza
praca około 30x40 cm, całość
zajmuje około 100x140 cm, 2021

„Efekt kilkumiesięcznego procesu rozrostu grzybni. Grzyby od lat stanowią dla autorki niewyczerpane źródło inspiracji i powodów do działań twórczych oraz rozważań o podłożu filozoficznym. Wyrażają pewnego rodzaju nadzieję i szansę na zbliżającą się katastrofę”.





Konflikt osobowości

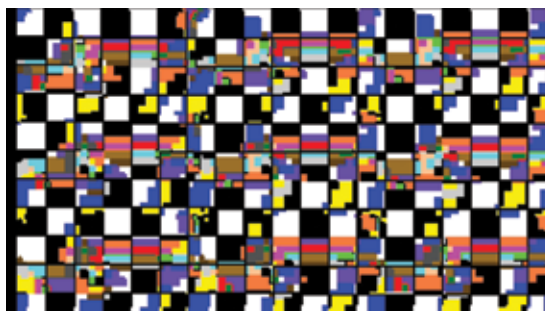
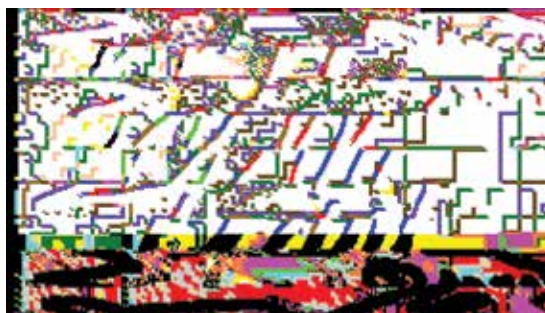
grafika cyfrowa, 2x 55x72 cm;
50x43 cm, 51x42 cm, 2023

Rzeczywistość i określające ją ideologie kształtowane są często nieświadomie. „Podróż rodzinna, pozornie beztraska i urokliwa, często stanowi jedynie iluzję. Pod nią ukrywa się wysiłek psychiczny, jakiego wymagają relacje ludzkie, te najbliższe w szczególności. Dywaniki samochodowe – których kształt został odwzorowany na podstawie modelu z auta rodzinnego autorki – zostały potraktowane jako artefakt z niekończącej się podróży relacyjnej. Pozornie urocze postacie utrwalone w trakcie podróży są odbiciem konfliktu wewnętrznego oraz zaburzeń psychicznych jako pamiątki”.





Mia Wróblewska



**All of this turbulence wasn't forecasted
// badabing, badaboom**

dyptyk cyfrowy/grafika multimedialna,
wydruk 26x16 cm; wideo 00:03:02, 2023

Krytyka sztuki ujawniająca wadliwie działający system społeczny często przyjmuje formę paraboliczną. Tworzą się uogólnienia, zsyntetyzowane formy uwydatniające wzorce społeczne, co rzutuje ostatecznie na skuteczność działań artystycznych. Praca została zainspirowana postacią Undo Gya z przeznaczonego dla dzieci programu do rysowania Kid Pix.

ЕРЯОЯ

cdn.

Każda forma komunikacji [kody językowe i artystyczne] wymaga uprzedmiotowienia – uogólnienia potrzebnego jednostce żyjącej we wspólnocie. Język i sztuka przeobrażają zwyczaje, doskonaląc system wzajemnych relacji. Ujawniają, że „[...] byt społeczny nigdy się po prostu nie zmienia, lecz jest wciąż od nowa zmieniany”¹. Uogólnienia rozpowszechniane w społeczeństwie pozwalają na rozwijanie się codziennych praktyk, które ukonkretniają ideologie. Działania będące w konflikcie z obowiązującym światopoglądem uznawane są powszechnie za antywspólnotowe. W konsekwencji tych działań realizacja celu zakładanego przez poszczególną jednostkę determinowana jest przez moment dziejowy. Wyklucza podjęcie decyzji w kontrze do rozwiązań, jakie w danym czasie obowiązują. Rozwój społeczny rozpatrywany przez pryzmat ekonomiczny dokonuje się poprzez skracanie czasu pracy, przekraczanie uwarunkowań biologicznych, rozwijanie gospodarki światowej. Są to działania jednostkowe, w których istotną rolę odgrywają teleologiczne założenia funkcjonujące wyłącznie jako związki przyczynowe i wynikające z nich konsekwencje często niezależne od intencji. Indywidualność może wyrażać się „tylko w takich aktach, w których – świadomie czy nieświadomie – współdziała w rozwijaniu swej własnej gatunkowości”². Czynniki indywidualne w sztuce wspiera twórczy proces oglądu rzeczywistości, przy jednoczesnym uwzględnianiu typizacji wykraczającej poza partykularyzm. To właśnie typizacja (klasyfikowanie i ujednolicanie), jak również przedstawienie reguł funkcjonowania społecznego pozwalają na przyswajanie obrazu i jego interpretację przez odbiorcę. Artysta, zanurzając się we własnych przeżyciach, doprowadza do urzeczywistnienia „wizji świata” koniecznej do zaistnienia w relacjach. Filozofia i sztuka „rozpatrywane w całokształcie [swojego - M.K.] rozwoju, zmierzają do tego, by przetworzyć gatunek ludzki, tzn. byt społeczny, a w nim byt człowieka, z nastawieniem na ich byt dla siebie, a zatem defetyszyzując, z równoczesnym przynajmniej myślowym zniesieniem wyobcowania”³. Sama sztuka opiera się głównie na mimetycznej reprezentacji pośredniczącej między otoczeniem a jednostką i na odwrót. Podobnie jest z działaniami praktyczno-użytecznymi, które, nie tracąc cech funkcyjnych, zachowują

1 György Lukács, Wprowadzenie do ontologii bytu społecznego, t. II, cz. I, Państwowy Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1984, s. 725.

2 G.L. t. II, cz. I, s. 743.

3 G.L. t. II, cz. I, s. 747.

właściwości pośrednie pozwalające na traktowanie tych działań jako wzorców, sygnałów przedstawiających ukryte lub zmarginalizowane problemy współczesności⁴. Ujawnia się tym samym szereg trudności sytuujących się pomiędzy zdystansowanym idealizmem (utopijnością sztuki) a ograniczonym praktycyzmem – twórczością zogniskowaną na modyfikowaniu życia, które dokonuje się w obrębie niezmiennego systemu. Obecnie realizuje się model przedstawiony przez Jacques’a Ranciere’a, w którym sztuka przygotowuje kulturę do zmian (wprowadzonych przez awangardę polityczną) lub staje się propagandą podporządkowaną ideologii (pozytywnej lub negatywnej). W kontekście takich rozważań siła sztuki sprowadza się do świadomego działania (ujawnionego lub nieujawnionego) wyłaniającego się z „realnych ruchów bytu społecznego i dlatego odgrywającego realną rolę w rozwoju tego bytu”⁵. Izolacja lub jednostronność (ograniczone punkty widzenia wąskich specjalizacji) doprowadzają do urzeczowienia przedstawianych faktów. Tym samym pomija się złożoność i procesualność rzeczywistości. Wiarygodność przedstawień nie wynika z czysto filozoficznych czy artystycznych rozważań; wyznacza ją „rozwój społeczny, ludzka treść konfliktów i ich rozwiązywania”⁶. Nie wpływa to w żaden sposób na ujednolicanie walorów czysto artystycznych. Sztuka wpisuje się w dany moment dziejowy poprzez rozważania kształtujące głębsze ujmowanie rzeczywistości. Skutkiem tego jest wzbogacanie indywidualności i tym samym „uspołecznianie się społeczeństwa”⁷. Wykraczanie poza partykularyzm sprzyja współtworzeniu świadomości społecznej (bytu dla siebie). Współuczestniczenie sztuki w działaniach ujawniających ideologie przeciwstawne do dominujących doktryn pozwala wydobyć dotąd pomijane fakty, związki, prawidłowości, co ostatecznie rzutuje na wszelkie dziedziny życia.

4 Więcej o sztuce jako wzorcu - sygnale w kontekście sztuki partycypacji w: Claire Bishop, *Sztuczne piekła. Sztuka partycypacyjna i polityka widowni*, Fundacja Bęc zmiany, Warszawa 2015. Więcej o niwelowaniu znamion mesjanistycznych w sztuce w: Chantal Mouffe, *Agonistyka. Polityczne myślenie o świecie*, Wydawnictwo Krytyki Politycznej, Warszawa 2008. Więcej o wzorcu w sztuce stosowanej i designie krytycznym w: Anthony Dunne, Fiona Rab, *Dizajn jako krytyka*, [w:] *Smutek konkretny. Materializacja idei/ Dziury w całym*, Fundacja Bęc Zmiana, Warszawa 2015.

5 György Lukács, *Wprowadzenie do ontologii bytu społecznego*, t. II, cz. I, Państwowy Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1984, s. 761.

6 Tamże, s. 775.

7 György Lukács, *Wprowadzenie do ontologii bytu społecznego*, t. I - III, Państwowy Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1982-1985.

продовження

Кожна форма комунікації (мовний і художній код) потребує об'єктивації – узагальнення, необхідного індивіду, що живе в спільноті. Мова і мистецтво перетворюють звичаї, вдосконалюючи систему взаємовідносин. Вони показують, що «(...) соціальне буття ніколи не просто змінюється, а змінюється постійно знову і знову»¹. Узагальнення, поширені в суспільстві, дозволяють розвивати повсякденні практики, які конкретизують ідеології. Дії, які суперечать панівному світогляду, зазвичай вважаються антигромадськими. Як наслідок цих дій досягнення мети, поставленої конкретним індивідом, визначається історичним моментом. Виключає прийняття рішень, що суперечать тим механізмам, які діють на даний момент часу. Соціальний розвиток з економічної точки зору досягається шляхом скорочення робочого часу, усунення природних перешкод і розвитку світової економіки. Це індивідуальні дії, в яких важливу роль відіграють телеологічні припущення, які функціонують лише як причинні зв'язки та наслідки, що виникають, часто незалежні від намірів. Індивідуальність може виражатися «тільки в тих актах, у яких — свідомо чи несвідомо — вона співпрацює у розвитку власної специфіки»². Індивідуальний фактор у мистецтві підтримує творчий процес сприйняття дійсності, враховуючи при цьому типізацію, що виходить за межі партикуляризму. Саме типізація (класифікація та уніфікація), а також представлення правил соціального функціонування дозволяють одержувачу засвоїти образ та інтерпретувати його. Митець, занурюючись у власні переживання, веде до усвідомлення «бачення світу», необхідного для існування у стосунках. Мистецтво і філософія, «розглянуті у всьому їхньому розвитку, спрямовані на перетворення людського роду, тобто суспільного буття, а в ньому буття людини, зосереджуючись на їхньому бутті для себе, тобто дефетишизуючи, з одночасним скасуванням відчуження принаймні ментально»³. Саме мистецтво в основному базується на міметичній репрезентації, яка є посередником між середовищем та особистістю і навпаки. Подібно і з практично-корисною діяльністю, яка, не втрачаючи своїх функціональних

1 Дьєрдь Лукач, *Вступ до онтології соціального буття*, т. II, частина I, Національне наукове видавництво, Варшава 1984, с. 725.

2 Там само, с. 743.

3 Там само, с. 747.

властивостей, зберігає опосередковані властивості, які дозволяють розглядати її як закономірності, сигнали, що представляють приховані чи маргіналізовані проблеми сьогодення⁴. Таким чином, виявляється низка труднощів між дистанційованим ідеалізмом (утопічністю мистецтва) та обмеженим практицизмом – творчістю, спрямованою на модифікацію життя, що відбувається в незмінній системі. Сьогодні реалізується модель, представлена Жаком Рансьєром, за якою мистецтво готує культуру до змін (внесених політичним авангардом) або стає пропагандою, підпорядкованою ідеології (позитивній чи негативній). У контексті таких міркувань сила мистецтва зводиться до свідомої дії (виявленої чи невиявленої), що виникає з «реальних рухів суспільного буття і тому відіграє реальну роль у розвитку цього буття»⁵. Відособленість чи однобічність (обмеженість точок зору вузьких спеціалізацій) призводять до реіфікації викладених фактів. Таким чином, упускається складність і процесуальність реальності. Достовірність вистав не є результатом суто філософських чи мистецьких міркувань, вона визначається «суспільним розвитком, людським змістом конфліктів та їх вирішенням»⁶. Це жодним чином не впливає на уніфікацію суто художніх цінностей. Мистецтво включається в даний історичний момент через міркування, що формують глибше розуміння дійсності. Результатом є збагачення індивідуальності і тим самим «соціалізація суспільства»⁷. Вихід за рамки партикуляризму сприяє спільному створенню соціальної свідомості (буття для себе). Участь мистецтва в діяльності, що розкриває протилежні до переважаючих ідеології, дозволяє висвітлити факти, зв'язки, закономірності, які досі не помічалися, що, в результаті, впливає на всі сфери життя.

4 Про мистецтво як модель – сигнал у контексті мистецтва партиципації детальніше у: Клер Бішоп, *Штучні пекла. Мистецтво партиципації та політика аудиторії*, Фонд Вєс Zmiana, Варшава 2015. Про усунення месіанських рис у мистецтві детальніше: Шанталь Муф, *Агоністика*. Політичне мислення про світ, Видавництво політичної критики, Варшава 2008. Про шаблон у прикладному мистецтві та критичному дизайні детальніше в: Anthony Dunne, Fiona Rab, *Дизайн як критика*, [у:] *Конкретна печаль. Матеріалізація ідей / Дірки в цілому*, Фонд Вєс Zmiana, Варшава 2015.

5 Дьердь Лукач, *Вступ до онтології соціального буття*, т. II, частина I, Національне наукове видавництво, Варшава 1984, с.761.

6 Там само, с. 775.

7 Дьердь Лукач, *Вступ до онтології соціального буття*, т. I-III, Національне наукове видавництво, Варшава 1982-1988.

PROGRAM TOWARZYSZĄCY

XIII Biennale Grafiki

Gotong Royong

Od 25.04.2023

Curator's Lab w Poznaniu

Współpraca: Universitas Pendidikan Indonesia

Kurator: Nala Nandana



Ну, погоди!, Nu, pogodi

Od 27.04.2023

Galeria Gilotyna w Szczecinie

Kuratorzy:

Maksymilian Skorwider

Witold Modrzejewski

Dawid Czajkowski

Projekt Ну, погоди!, Nu, pogodi! odnosi się do wykorzystania grafiki i mediów w kontekście trwającej agresji Rosji na Ukrainę. Prezentuje wielkoformatowe prace młodych artystów z Ukrainy i Polski.

LAUREACI I UCZESTNICY
XIII BIENNALE GRAFIKI

16	Aleksandra Kaim	55	Natalia Kozłowska
17	Borys Szadkowski	56	Jan Kukułka
18	Aleksandra Gigiel	57	Karolina Lefek
19	Olga Ilicheva	58	Gosia Makocka
20	Martyna Wojciechowska	59	Izabela Miechowicz
21	Kateryna Kulyk	60	Kinga Molińska
22	Gabriela Bałdyga	61	Kamil Odroń
23	Oksana Fedchyshyn	62	Patrycja Pacha
24	Anastazja Kramer	63	Maria Pakier
25	Gabriela Palicka	64	Alexandra Pavlenko
28	Emma Bachleda-Curuś	65	Anna Pavlichenko
29	Mateusz Badura	66	Karolina Piotrowska
30	Maria Bąk	67	Karol Polak
31	Marta Beliajets	68	Paulina Radomska
32	Iliana Bogacka	69	Aleksandra Reutowicz
33	Maria Bogomolowa	70	Karol Ruszała
33	Eduard Balula	71	Joanna Saloni
34	Barbara Borysewicz	72	Agata Samulska
35	Kateryna Borysovska	73	Michał Sikora
36	Filip Bruchnalski	74	Wiktoria Skocz
37	Patrycja Chrzanowska	75	Jan Stachowiak
38	Marta Chudy	76	Maja Stawicka-Pipowska
39	Marek Czaja	77	Zuzanna Stempska
40	Mateusz Domeradzki	78	Alicja Suchostawska
41	Zuzanna Dyrda	79	Borys Szadkowski
42	Sarah Epping	80	Aleksandra Szlęk
43	Ori Gawrońska	81	Jakub Sznek
44	Małgorzata Gazda	82	Alicja Szpakowska
45	Aleksandra Gigiel	83	Malwina Szymocha
46	Alicja Gizińska	83	Agnieszka Urbanek
47	Justyna Grodecka	84	Wera Śliwowska
48	Konrad Gubała	85	Jakub Święicki
49	Oksana Fedchyshyn	86	Agnieszka Urbanek
50	Pamela Herot	87	Aleksandra Wawrzyniak
51	Varvara Hryniuk	88	Weronika Węgrzyn
52	Helena Jabłonowska	89	Martyna Wojciechowska
53	Joanna Kempaska	90	Mia Wróblewska
54	Hanna Kossakowska		



JURY XIII BIENNALE GRAFIKI

Marek Wasilewski

Artysta, autor tekstów o sztuce. Absolwent PWSSP w Poznaniu oraz Central Saint Martins College of Art & Design w Londynie. Jest profesorem na Wydziale Animacji i Intermediów Uniwersytetu Artystycznego im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu. W latach 1994–2013 był redaktorem naczelnym „Zeszytów artystycznych”, pisma artystyczno-naukowego wydawanego przez ASP w Poznaniu, a potem UAP. Od 2001 do 2017 roku był redaktorem naczelnym „Czasu Kultury”. Od 2017 – dyrektor Galerii Miejskiej Arsenał w Poznaniu. Jest członkiem międzynarodowego stowarzyszenia krytyków sztuki AICA oraz IKG Internationale Künstler Gremium.

Wojciech Kozłowski

Dyrektor galerii BWA w Zielonej Górze od 1998 r., kurator wielu wystaw w Polsce i za granicą, wykładowca na Uniwersytecie Zielonogórskim i Uniwersytecie Artystycznym im. Magdaleny Abakanowicz, krytyk sztuki. Od 1984 r. czynnie uczestniczy w polskim ruchu galeryjnym, prowadząc do 1991 galerię „po” przy BWA w Zielonej Górze. Istotną rolę w swojej

działalności przywiązuje do badań nt. lokalnej aktywności artystycznej, ze szczególnym uwzględnieniem historycznej roli Wystaw i Sympozjów Złotego Grona oraz Biennale Sztuki Nowej. Członek AICA Polska.

Waldemar Tatarczuk

Artysta performance, twórca instalacji i wideo. W 1999 roku założył Ośrodek Sztuki performance, który działał przez dziesięć lat w Centrum Kultury w Lublinie, zajmuje się prezentacją, popularyzacją i badaniem tego medium sztuki, organizował międzynarodowe festiwale sztuki performance. Kurator projektów i wystaw artystów z Europy Wschodniej, współorganizator Pawilonu Ukraińskiego na 58. Biennale w Wenecji (2019). W 2010 roku został dyrektorem Galerii Labirynt i pełni tę funkcję do dziś z przerwą w roku 2022.

Mariya Plyatsko

Wykładowczyni i kierowniczka pracowni litografii na Wydziale Książki i Grafiki Artystycznej w Ukraińskiej Akademii Druku. Zajmuje się głównie grafiką, fotografią i małą formą [ceramika]. Główne obszary

badan i obserwacji: natura ludzka, budowa rzeczy, związki przyczynowe.

Lidia Głuchowska

Kierowniczka Pracowni Historii i Teorii Sztuki Uniwersytetu Zielonogórskiego. Doktorat na Uniwersytecie im. Humboldtów w Berlinie. Specjalizuje się w historii i teorii awangardy oraz modernizmu, zwłaszcza w transgranicznej sieci kontaktów twórczych. Autorka 4 monografii i ponad 100 artykułów oraz redaktorka 11 tomów zbiorowych, w tym „Malarz. Mentor. Mag. Otto Mueller a środowisko artystyczne Wrocławia” (DE: 2018/PL: 2019) oraz „Nationalism and Cosmopolitanism in the Avant-Garde and Modernism. The Impact of WWI” [2022]. Kuratorka ponad 20 wystaw modernizmu, awangardy i sztuki współczesnej, m.in. w Berlinie, Łodzi, Wrocławiu, Dreźnie, Lwowie i Belgradzie. Współorganizatorka międzynarodowych konferencji.

Piotr Rypson

Kurator wystaw, historyk literatury i kultury, obecnie wykłada w Polsko-Japońskiej Akademii Technik Komputerowych, kurator w Żydowskim Instytucie Historycznym im. E. Ringelbluma. Specjalizuje się w sztuce awangardy, badaniach nad pograniczami literatury i sztuki w epokach danych i współczesności oraz zapisami wizualnymi czasu Zagłady. Autor wielu wystaw, m.in. Galerii Sztuki XX i XXI wieku oraz Krzycząc: Polska! Niepodległa – 1918 [obydwie w Muzeum Narodowym w Warszawie, 2013, 2018], współautor wystawy Gdzie jesteś? w Żydowskim Instytucie Historycznym [2020] i wielu innych. Autor kilkunastu książek i blisko 300 publikacji. Obecnie pracuje nad wystawą Archiwum Ringelbluma w monachijskim Documentation Centre for the History of National Socialism.

Witold Modrzejewski

Artysta, grafik, twórca instalacji przestrzennych. Dziekan Wydziału Grafiki i Komunikacji Wizualnej

Uniwersytetu Artystycznego im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu, kierownik VI Pracowni Grafiki oraz wykładowca Collegium Da Vinci. Zajmuje się aktualnymi zagadnieniami sztuki dotyczącymi nowych mediów, działań postartystycznych, archiwów i społecznego zaangażowania. Organizator i kurator wystaw, wydarzeń kulturalnych i wykładów.

Marta Anna Raczek-Karcz

Doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o sztuce. Krytyczka i teoretyczka sztuki, niezależna kuratorka. Prezeska Stowarzyszenia Międzynarodowe Triennale Grafiki w Krakowie. Obszar jej badań naukowych obejmuje współczesną grafikę i projektowanie graficzne, antropologię kultury, historię filmu, teorię sztuki oraz studia kulturowe i medioznawcze. Członkini Polskiego Towarzystwa Kulturoznawczego i Międzynarodowego Stowarzyszenia Krytyków Sztuki AICA. Autorka ponad 40 artykułów naukowych i ponad pięćdziesięciu tekstów katalogowych dotyczących sztuki współczesnej, filmu i nowych mediów.

Błażej Ostoja Lniski

Artysta malarz, artysta grafik (warsztatowy) – głównie litograf, projektant książek, plakatów, krojów pism. W latach 1994–1999 studia w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Dyplom z wyróżnieniem rektorskim na Wydziale Malarstwa u prof. Rajmunda Ziemskiego, aneks z litografii u prof. Władysława Winickiego. Od 1999 roku nieprzerwanie związany z macierzystą uczelnią.

Dorota Monkiewicz

Krytyczka i kuratorka wystaw. Jej pole zainteresowań obejmuje sztukę krytyczną i feministyczną, konceptualizm, a także nową muzeologię. W latach 2011–2016 była dyrektorką Muzeum Współczesnego we Wrocławiu.





XIII Biennale Grafiki – ERROR

Wydawnictwo:

© **Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu**

Katedra Grafiki Wydziału Grafiki i Komunikacji Wizualnej UAP

Redakcja merytoryczna:

Maciej Kurak

Redakcja:

Maciej Kurak, Barbara Komorowska, Monika Pich, Witold Modrzejewski

[Cytaty w opisach prac pochodzą z oryginalnych tekstów autorów]

Korekta:

Olena Petrenko, Yuliya Zalozna

Tłumaczenie:

Yuliya Zalozna

Projekt graficzny i skład:

Tomasz Jurek

Projekt plakatu XIII Biennale Grafiki:

Radek Włodarski

Reprodukcje:

Archiwum artystów,

Jadwiga Subczyńska s. 100-101

Druk:

VMG PRINT Sp. z o.o.

ISBN:

978-83-66015-19-7

Poznań 2023



Uniwersytet Artystyczny
im. Magdaleny Abakanowicz
w Poznaniu



WYDZIAŁ GRAFIKI
I KOMUNIKACJI WIZUALNEJ | UAP



KATEDRA
GRAFIKI
UAP

Organizacja XIII edycji Biennale Grafiki:
Uniwersytet Artystyczny
im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu,
Katedra Grafiki Wydziału Grafiki
i Komunikacji Wizualnej UAP,
Dziekan WGiKW dr Witold Modrzejewski

Współorganizacja:
Galeria Miejska Arsenał w Poznaniu,
Stary Browar

Kurator:
Maciej Kurak

Koordinacja:
Maja Michalska

Aranżacja:
Rafał Górczyński

Biuro organizacyjne:
Krzysztof Balcerowiak, Piotr Grzywacz, Dorota
Jonkajtis, Tomasz Jurek, Ireneusz Kozłowicz,
Maciej Kozłowski, Matylda Konarska, Agnieszka
Krupa, Olena Petrenko, Michał Tatarkiewicz,
Radek Włodarski, Yuliya Zalozna

Fundatorzy nagród:
JM Rektor Uniwersytetu Artystycznego
im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu,
Rektor Collegium Da Vinci, Dziekan Wydziału
Grafiki i Komunikacji Wizualnej UAP, NN6T

Specjalne podziękowania dla:
JM Rektora Uniwersytetu Artystycznego
im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu
prof. Wojciecha Hory,
Dyrektora Galerii Miejskiej Arsenał w Poznaniu
prof. Marka Wasilewskiego,
Rektora Collegium Da Vinci
prof. CDV, dr hab. Marka Zielińskiego,
Zespołu centrum handlowego
Stary Browar w Poznaniu

Patronat honorowy:



Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Organizatorzy:



Uniwersytet Artystyczny
im. Magdaleny Abakanowicz
w Poznaniu



WYDZIAŁ GRAFIKI
I KOMUNIKACJI WIZUALNEJ | UAP



KATEDRA
GRAFIKI
UAP



FUNDACJA
NOWA
UAP

Partnerzy:



Stowarzyszenie
Międzynarodowe
Triennale Grafiki
w Krakowie



Fakultas Pendidikan
Seni dan Desain



The Education
University



COLLEGIUM
DA VINCI



poznań
art
week

Grafika Artystyczna

**studia
stacjonarne**

**studia
niestacjonarne
I i II stopnia**

**studia
podyplomowe**

egzamin wstępny

portfolio (teczka pdf) + rozmowa kwalifikacyjna (online)

rejestracja od: 11.03.2023

**rekrutacja.uap.edu.pl
grafikaart.pl**



Uniwersytet Artystyczny
im. Magdaleny Abakanowicz
w Poznaniu



KATEDRA
GRAFIKI
UAP

XIII BIENNALE GRAFIKI

ERROA

Poznań 2023